

ÅLANDS BANKING

TERVEEMPI MERI

Innovaatio lääkejäämien
poistamiseksi

PROMPTAUS

Näin hallitset uusia
tekoälytyökaluja

GASTRONOMIA

Huippukokit vaalivat
pohjoismaista
ruokakulttuuria

OPAS

Tee harkittuja
valintoja lahjoja
antaessasi

SIVU 20

TIMO HUHTAMÄKI

Taistelu kiertotalouden puolesta

*”Nykyään ostetaan usein niin huonolaatuista tavaraa, ettei
kierrättäminen edes kannata.”*

Ålandsbanken Pohjoismaat Osinko

Uusi
rahasto

Ålandsbanken Pohjoismaat Osinko on uusi osakerahasto, joka sijoittaa pohjoismaisiin laatu-yhtiöihin, joilla on kohtuullinen arvostus sekä hyvä ja vakaa osinkotuotto.

- ✓ Aktiivisesti hallinnoitu
- ✓ Pohjoismaisia laatu-yhtiöitä
- ✓ Korkeampi odotettu osinkotuotto kuin markkinoiden keskiarvo
- ✓ Mahdollista valita joko osingon uudelleensijoitus tai käteinen

Lars Söderfjell
Vastaava salkunhoitaja

Hanna Lindbo
Salkunhoitaja

Kaikkeen rahastosijoittamiseen liittyy riskejä. Historiallinen tuotto tai odotettu tuotto ei ole tae tulevasta kehityksestä. Rahaston arvo ja tuotto voivat sekä nousta että laskea ja sijoittaja voi menettää sijoittamansa pääoman kokonaan tai osittain. Mainosta on pidettävä markkinointi-aineistona, ei sijoitusneuvontana. Tutustu rahastoesitteeseen, avaintietoasiakirjaan sekä rahaston sääntöihin ennen sijoituspäätöstä. Materiaali on saatavilla pankin verkkosivuilla: www.alandsbanken.fi/ja/tai/ontilattavissaasiakaspalvelustamme.

Helsinki • Oulu • Parainen • Tampere • Turku • Vaasa

ÅLANDSBANKEN

Maarit Vesala
Johtaja Premium
Banking Suomi

PÄÄKIRJOITUS

Tulevaisuudenusko epävarmoina aikoina

OLEMME NYT UUDEN vuoden kynnyksellä, ja monet seikat viittaavat epävarmuuden jatkuvan myös vuonna 2025 – sekä korkomarkkinoilla että maailmantaloudessa. Tästä huolimatta meillä Ålandsbankenissa on vahva luottamus tulevaisuuteen, varsinkin asiakkaidemme puolesta. Tällaisina aikoina läheisten asiakassuhteiden ja henkilökohthaisten neuvojen merkitys korostuu entistä vahvemmin.

Kun markkinat ja korot heilahtelevat ja tulevaisuus tuntuu epävarmalta voi olla vaikea tietää, miten toimia. Mutta kun rinnallasi on henkilökohtainen asiakasneuvoja, on helpompi navigoida oikeaan suuntaan ja tehdä hyvin perusteltuja päätöksiä. Asiak-

kaamme ovat usein läheisessä yhteydessä neuvonantajiansa, ja he tietävät, että olemme aina käytettävissä antamaan näkemyksiä ja neuvoja – olipa kyse sitten pitkän aikavälin varainhoidosta tai ajankohtaisista kysymyksistä koskien korkokehitystä.

Korot ovat puhuttaneet kuluneen vuoden aikana, ja moni miettii, miten ne vaikuttavat talouteen jatkossa. Tiedämme, että tämä voi aiheuttaa huolta, mutta pyrimme jatkuvasti antamaan sinulle mahdollisimman paljon selkeyttä ja varmuutta näistä asioista. Mukauttamalla strategiaamme yksilöllisiin tarpeisiisi ja tilanteeseesi voimme yhdessä löytää parhaan tien eteenpäin.

Riippumatta siitä, miten päätät huolehtia pääomastasi, tavoitteenamme on, että tunnet olosi varmaksi päätöksissäsi ja voit kohdata tulevaisuuden luottavaisin mielin. Yhdessä voimme tehdä enemmän kuin vain seurata markkinoita. Voimme myös aktiivisesti luoda mahdollisuuksia, jotka auttavat sinua saavuttamaan pitkän aikavälin tavoitteesi.

Odotamme innolla jännittävää ja antoisaa vuotta 2025 yhdessä sinun kanssasi.

MAARIT VESALA

Johtaja Premium Banking Suomi

FAKTA

Ålandsbanken
lukuina

9 776 m€

aktiivisesti hallinnoitavat varat 2023.

61,7 m€

liiketulos 2023.

5 m€

ympäristöprojektien tukemiseen
vuodesta 1997.

Vuonna
2035

on tavoitteenamme olla
hiilineutraali pankki.

Valittu Suomen parhaaksi
Private Banking
-toimijaksi neljättä vuotta
peräkkäin! 2020, 2021,
2023, 2024.

KANTAR | PROSPERA
Shape your brand future

TOIMITUS

Ålandsbanking -lehden julkaisee
Ålandsbanken, Bulevardi 7, 00120 Helsinki.

Päätoimittaja Jenny Ruda
Sähköposti jenny.ruda@alandsbanken.fi
Vastaava julkaisija Anne-Maria Saloniemi
Toimituksellinen tuotanto Birdh
Art direction 25AH
Kansikuva Jetro Stavén
Painotalo Grano Oy painettu ympäristöä
säästävälle paperille.

Ålandsbankenin yhteystiedot
Helsinki 0204 293 600
Tampere 0204 293 200
Vaasa 0204 293 300
Turku 0204 293 100
Parainen 0204 293 150
Oulu 0204 29 011
www.alandsbanken.fi

3041 0001

Numero 2

Syksy/talvi 2024

ASIAKSTARINA

TIMON TEHTÄVÄ

Timo Huhtamäki haluaa luoda kestävästä yhteiskuntamuutoksen kiertotalous päämääränään.

38 Q&A, JUHA "ROOPE" FLINKMAN

"Se on Pohjoinen Meri, jossa taivas pesee hiuksensa."

6 LYHYESTI

PINNALLA

Pörssin kausivaikutukset, maailman paras yliopisto, vinkkejä petosten torjuntaan ja Itämeriprojektin hakuaika.

8 ITÄMERIPROJEKTI

TAISTELU LÄÄKEJÄÄMIÄ VASTAAN

Sansox vähentää lääkeainejäämien määrää vesistöissä lisäämällä meren happipitoisuutta.

11 INNOVAATIO

KILPAJUOKSU AVARUUDESSA

Satelliitit voivat ratkaista kommunikaatiohaasteet - mutta myös lisätä avaruusromun ja valosaasteiden määrää.

17 ÅLANDSBANKEN

UUSI HALLITUKSESSA

Aikaansaava teknologiayrittäjä, jolla on vankka tausta liikejuristina. Tämä on Ålandsbankenin hallituksen jäsen Malin Lombardi.

18 PANKKISI

PREMIUM BANKING

Laadimme yhdessä pitkän aikavälin suunnitelman, jonka tavoitteena on varallisuuden kartuttaminen.

20 VALMENTAJA

LAHJAN ANTAMINEN

Tiedätkö, miten lahja- ja perintöverot toimivat?

22 TULEVAISUUDEN LAUTASELLA

HERKKUJA PINNAN ALLA

Löydä unohdettu herkku. Vedenalaisissa viljelmissä Ahvenanmaan saaristossa viljellään leviä ruuanlaittoon.

28 OPAS

MITÄ ON PROMPTAUS?

Uusien teköälymallien ymmärtäminen ja ohjaaminen tulee olemaan tulevaisuuden avainosaaminen. Näin pääset alkuun.

30 TERVEYS

KEHON SISÄÄNRAKENNETTU KELLO

Oletko aamu- vai iltavirkku? Vai kenties jotain siltä väliltä? Vuorokausirytmimme on pitkälti geneettinen ja vaikea muuttaa.

Aina lehdessä

32 MARKKINAKATSAUS, NIKLAS WELLFELT

36 VINKIT JA UUTiset ÅLANDSBANKENILTA

38 Q&A, JUHA "ROOPE" FLINKMAN

Tämän julkaisun sisältö on ainoastaan yleistä informaatiota, ei rahoitusneuvontaa yksittäiselle henkilölle. Vaikka Ålandsbanken on pyrkinyt todentamaan informaation, pankki ei voi taata, että informaatio on kaikissa suhteissa virheetöntä, täydellistä tai oikean kuvan antavaa. Informaatio ei ota huomioon yksittäisen henkilön taloudellista tai verotuksellista tilannetta. Sijoitusneuvontaa toivoavan tulee kääntyä asiantuntijan puoleen ennen konkreettisen liiketoimen toteuttamista tai toimenpiteeseen ryhtymistä. Kaikkiin ennusteisiin liittyy epävarmuus ja todellinen tulos saattaa poiketa ennustetusta. Rahoitusvälineiden arvo voi vaihdella ja alentua, ja arvo voi joidenkin kohdalla tulla jopa negatiiviseksi. Ålandsbanken ei vastaa informaation johdosta mahdollisesti syntyvistä vahingoista ja tappioista, ei suorista eikä välillisistä. Informaatiota suojaa tekijänoikeus ja sitä ei saa kopioida, välittää edelleen tai julkaita ilman Ålandsbankenin lupaa. Tästä informaatiosta johtuvissa riitaisuuksissa yksinomainen tuomiovalta on suomalaisilla tuomioistuimilla Suomen lakia soveltaen.

VINKKI

NOUSSUSSA

Uusista ympäristöystävällisistä materiaaleista ja kasettisoittimen revanssista älykiikariin ja yöpymisiin Dolomiittien korkeuksissa.

34

OIVALLUS

POHJOISMAINEN KEITTIÖ

Kestävästi tuotetut paikalliset raaka-aineet. Tämä on keskiössä, kun pohjoismaiset huippukokit luovat puitteet ruokakulttuurillemme.

AJAN MERKIT

OVATKO OSAKKEET TALVIURHEILULAJI?

Maailman geopoliittinen jännite ja epävarma taloustilanne huolestuttavat. Onko nyt oikea aika kotiuttaa voittoja? Lars Söderfjell jakaa ajatuksiaan syksystä ja tulevasta talvesta.

MUISTA AIKAHORISONTTI

– Pitkäjänteisen säästäjän ei ole syytä muuttaa osakeomistuksiaan. Jos kuitenkin tarvitset säästöjäsi lyhyellä aikavälillä, voit harkita osakeomistusten vähentämistä ja sijoittaa lyhyen koron rahastoon.

OTA HUOMIOON, MUTTA ÄLÄ YLIARVIOI KAUSIVAIKUTUKSIA

– 25 viime vuoden aikana yli 95 prosenttia osakemarkkinoiden noususta on ajoittunut loka-huhtikuun väliselle ajalle. Poikkeuksiakin on toki ollut: sekä vuonna 2020 että 2021 kesäkuusi oli todella vahva pohjoismaisilla markkinoilla.

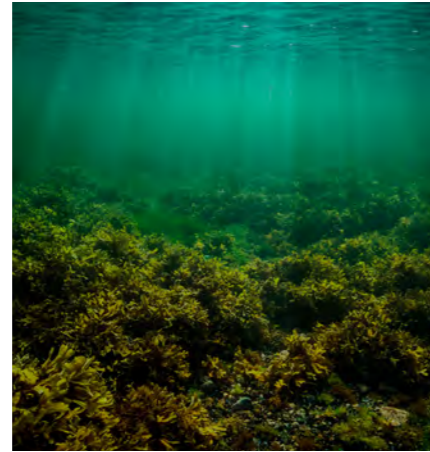
OLE VALIKOIVA

– Rauhallisempinakin kausina on sektoreita ja osakkeita, jotka pärjäävät keskimääräistä paremmin. Sijoitustyyliimme, eli laadukkaita osakkeita kohtuullisella arvolla, selviää yleensä useimmista markkinavaihteluista. Jos olet huolissasi osakemarkkinoista, tällaiset osakkeet voivat tarjota hyvän turvasataman.

Historiallinen kehitys tai odotettu tuotto ei ole tae tulevasta tuotosta. Sijoittaminen rahoitusvälineisiin sisältää riskin, ja voit menettää sijoittamasi pääoman osittain tai kokonaan.

LARS SÖDERFJELL
Osakejohtaja, Ålandsbanken Rahastoyhtiö

ITÄMERIPROJEKTI

PELASTAAKO SINUN IDEASI ITÄMEREN?

ONKO SINULLA HYVÄ IDEA, jolla voisi parantaa Itämeren tilaa? Kerro se meille! Ålandsbankenin Itämeriprojektin rahoitushaku käynnistyy 1.1.2025. Ålandsbanken tukee jo kymmenettä vuotta peräkkäin Itämeren tilaa edistäviä innovaatiota ja ideoita. Tähän mennessä olemme rahoittaneet ympäristöhankkeita lähes viidellä miljoonalla eurolla.

VINKKEJÄ HUIJAUKSEN ESTÄMISEKSI

JOS OLET VÄHÄNKIN epävarma pankin nimissä tulleesta tekstiviestistä tai sähköpostista, tai jos saat epäilyttävän puhelun, lopeta se ja soita meille varmistaaksesi, ettei kyseessä ole huijaus. Näppäile puhelinnumero näytölle käsin, älä paina numeron uudelleenvalintaa.

1 Älä koskaan anna käyttäjätunnuksia, e-ID:tä, pankkitunnuksia tai korttitietoja ulkopuoliselle.

2 Ole tarkkana puhelujen ja tekstiviestien kanssa.

3 Puhu huijauksista läheistes kanssa.

MAKSIMIVÄESTÖ

YK:N TUOREEN RAPORTIN mukaan maailman väestömäärän odotetaan saavuttavan huippunsa vuonna 2084, jolloin planeetalla on 10,3 miljardia ihmistä. Tämän jälkeen väestön määrä alkaa laskea. Äkillinen syntyvyyden lasku voi kuitenkin aikaistaa tätä ajankohtaa.

Lähde: UN World Population Prospects

”Meillä ei ole kokemusta meitä älykkäämmistä asioista.”

Geoffrey Hinton, yksi fysiikan nobelisteista 2024. Tekoälyn kummisedäksi kutsuttu Hinton on huolestunut siitä, että ihminen menettää järjestelmänsä hallinnan.

MAAILMAN ETURIVIN YLIOPISTO

KAROLINSKA INSTITUTET (KI) ylittää ainoana pohjoismaisena yliopistona maailman 50 parhaan yliopiston listalle Times Higher Education -rankingissa, joka kattaa noin 1900 yliopistoa. Tukholmalainen KI sijoittuu sijalle 49, mikä on yksi sija parempi kuin edellisvuonna. Listan kärjessä on jo yhdeksättä vuotta peräkkäin Oxfordin yliopisto Iso-Britanniasta, ja sen perässä Yhdysvaltojen arvostetut yliopistot, MIT, Harvard ja Princeton. Yleisesti ottaen eurooppalaiset yliopistot menettävät listalla asemiaan aasialaisille.

Lähde: Times Higher Education

Suomi Pohjoismaiden paras tekoälyssä

Suomi sijoittuu 15. sijalle kansainvälisessä The Global AI Index -tutkimuksessa, ja on paras Pohjoismaista (Tanska 22., Ruotsi 25., Norja 26., Islanti 40.). Tutkimuksessa verrattiin eri maita tekoälyyn tehtyjen investointien, innovaatioiden ja toteutusten pohjalta. Kolmen kärjessä ovat Yhdysvallat, Kiina ja Singapore.

Lähde: Tortoise Media

70 miljardia

AURINKOKENNOA

Aurinkoenergia on tällä hetkellä johtava energialähde maailman siirtyessä kohti uusiutuvaa energiaa. Tänä vuonna odotetaan valmistettavan 70 miljardia aurinkokennoa, jotka riittävät noin miljardiin aurinkopaneeliin. Kansainvälisen energiajärjestön (IEA) vuosittainen raportti osoittaa voimakasta kehitystä, ja maailman uusiutuvan energiakapasiteetin odotetaan kasvavan yli 5500 GW vuosina 2024–2030. Tämä on lähes kolminkertainen kasvu vuosiin 2017–2023 verrattuna. Kiinan osuus globaalista kasvusta on arviolta noin 60 prosenttia.

Lähde: IEA, The Economist

NUORI JA HERKKÄ ITÄMERI

TIESITKÖ, että Itämeri on yksi maailman nuorimmista meristä? Se muodostui 10 000–15 000 vuotta sitten, kun viimeinen jääkausi päättyi ja mannerjäätikkö alkoi sulaa. Maailman muut meret, kuten Atlantti ja Intian valtameri, ovat satoja miljoonia vuosia vanhoja. Tasapaino makean ja suolaisen veden välillä sekä Itämeren suhteellisen matala keskisyvyys tekevät merestä ainutlaatuisen ja herkän ekosysteemin.

Lääkemeren äärellä

Itämereen päätyy vuosittain noin 1,8 miljoonaa kiloa lääkaineita. Suomalaisyrittäjän kehittämä teknologia voi poistaa jäämiä merkittävästi.

TEKSTI JOUNI KANTOLA

KUVA UNSPLASH/ARWED

SANOTAAN, ETTÄ ONGELMAA ei ole, jos siitä ei puhuta. Todellisuutta ei kuitenkaan voi eikä kannata loputtomiin väistellä.

– Lääkaineiden päätyminen Itämereen on ongelma, joka on saanut muhia pitkään kaikessa hiljaisuudessa. Ratkaisua ei ole vielä löytynyt, sanoo vedenkäsittelyn ratkaisuihin erikoistuneen Sansox Oy:n operatiivinen johtaja Jukka Hakola.

Hakola tietää, että Itämeren maiden – myös Pohjoismaiden – jätevesipuhdistamoissa on lääkaineiden mentävä aukko. Teknologiat, joilla muutoin saadaan hyviä tuloksia jätevesien puhdistamisessa, päästävät sellaisenaan läpi merkittävän

osan ihmisten sekä eläinten ulosteisiin ja virtsaan päätyvistä lääkijäämistä. Lääkaineiden vaikutukset näkyvät paitsi vesistöissä myös veden eliöstössä.

VÄHÄN TUTKITTU ONGELMA

Lääkijäämien ympäristövaikutuksista tiedetään toistaiseksi hyvin vähän. Se on kuitenkin varmaa, että lääkaineet ovat luontoon kuulumattomia ja luonnossa hajoamattomia synteettisiä yhdisteitä, jotka vaikuttavat eliöihin myös hyvin alhaisina pitoisuuksina.

Lääkijäämät vaikuttavat eri tavoin sekä yhdessä että erikseen. Niiden aiheuttamia haittoja eliöissä ovat ainakin käyttäytymishäiriöt ja hormonaaliset häiriöt.

Lääkkeet eivät ole biologisesti hajoavia ja voivat aiheuttaa hormonaalisia häiriöitä organismeissa.

”Saastunutta ja puhdistamista kaipaavaa vettä maailmassa kyllä riittää.”

Itämeren merellisen ympäristön suojelukomissio (HELCOM) on arvioinut, että Itämereen päätyy vuosittain noin 1,8 miljoonaa kiloa lääkijäämiä. Eniten jäämiä löydetään tulehduskipulääkkeistä, sydän- ja verisuonilääkkeistä sekä keskushermostoon vaikuttavista lääkkeistä.

Sansoxilla on ongelmaan toimiva ratkaisu: yhtiön kehittämällä OxTube-vedenkäsittelyjärjestelmällä pystytään tutkitusti poistamaan 85–90 % jätevesien lääkijäämistä.

– Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) sekä Savonia-ammattikorkeakoulun kanssa tehdyn tutkimuksen mukaan jätevesien käsittelyteknologiassamme ei ainoastaan poistunut merkittävästi lääkijäämiä, vaan toi myös muita hyötyjä. Bakteerit ja virukset poistuivat ja lisäksi veteen liuenneen hapen määrä oli erittäin korkea, Hakola sanoo.

ÅLANDSBANKENIN ITÄMERIPROJEKTI JA SANSOX SALOSSA

Hakola on mies, johon sopii sanonta ”ei ole profeetta omalla maallaan”.

Hänen mukaansa puhdas vesi otetaan Suomessa itsestäänselvytyksenä eikä vettä arvosteta. Siksi Sansoxin liiketoiminta on ulkomailla ja operatiiviselle johtajalle kertyy lähemmäs sata reissupäivää vuodessa.

Esimerkiksi Intiassa Sansoxin OxTube-teknologia on tuonut elävien kirjoihin jo kolmannen aikaisemmin täysin happikuolleeseen järven. Intiasta juuri palannut Hakola istuu nyt nojatuolissaan kotonaan Outokummussa, syntymäkaupungissaan.

– Veteen kiinnitetään huomiota Suomessa usein vasta sitten kun se on silmin nähtävää saastunutta tai haisee. Silloin useimpien mielestä jonkun pitäisi tehdä jotain, mutta yleensä silloinkin puuttuu se joku, hän sanoo.

– Itämeren lääkijäämäongelman suhteen Ålandsbanken on nyt se joku. Itämeriprojektin rahoituksen turvin

Sansox-järjestelmää on käytetty Intiassa ja Thaimaassa happamien vesistöjen hapettamiseen.

pääsemme testaamaan ja tutkimaan lääkijäämien poistamista jätevesilaitoksen purkuvedestä riittävän suurella volyymilla ja niin sanotusti tositoimissa.

Itämeriprojekti rahoittaa 30 000 eurolla Sansoxin projektia, jossa Salon jätevedenpuhdistamon purkuvedelle tehdään OxTube-teknologialla tehostettu otsonikäsittely lääkijäämien ja mikrobien eliminoimiseksi sekä purkuveteen liuenneen happimäärän nostamiseksi.

Projekti toteutetaan yhteistyössä THL:n ja Savonia-ammattikorkeakoulun kanssa.

– Teknologiamme on helppo asentaa ja kustannustehokas käyttää, koska OxTubea voisi kuvailla yksinkertaisesti putkeksi, jonka läpi käsiteltävä vesi ajetaan. Tulosten mittaaminen on helppo todentaa ja ymmärtää tutkimalla vedenlaatu ennen käsittelyä ja käsittelyn jälkeen.

Projekti toteutetaan Salon jätevesilaitoksella syksyn 2024 aikana. →

OxTube

- Teknologia, jolla pystytään liuottamaan kaasuja veteen.
- Water European Innovation Award 2014.
- Eri kokoisia ratkaisuja, jotka pystyvät käsittelemään 3–400 m³/h vesimääriä.
- Pystytään asentamaan osaksi putkistoa tai kokonaan erillisen prosessista.
- OxTubea käytetään eri projekteissa maailmalla muun muassa happipitoisuuden lisäämiseksi vedessä ja haitallisten aineiden poistamisessa.

FAKTAT

Jukka Hakola

Syntynyt vuonna 1967 Outokummussa. Sansox Oy:n hallituksen puheenjohtaja ja operatiivinen johtaja. Aiempia työnantajia muun muassa Wärtsilä, Numcore ja U-cont. Koulutukseltaan tuotantotalouden diplomi-insinööri ja kauppatieteiden maisteri, opiskelee parhaillaan bio- ja ympäristötekniikkaa Jyväskylän yliopistossa.

Sansox-tekniikkaa käytetään nykyään lähes 20 maassa. Jukka Hakolalle tämä tarkoittaa monia matkapäiviä joka vuosi.

”Veteen kiinnitetään huomiota Suomessa usein vasta sitten kun se on silmin nähden saastunutta tai haisee.”

YKSI TEKNOLOGIA, MONTA KÄYTTÖTARKOITUSTA

OxTube-teknologiassa on kyse kaasun liuottamisesta nesteeseen. Yleisin kaasu – johon myös Sansoxin liiketoiminta maailmalla perustuu – on ilma. Ilma koostuu 21 prosenttisesti hapestä ja OxTube-teknologialla kyetään liuottamaan tehokkaasti happea veteen. Alan ammattilaiset puhuvat ilmastustekniikoista.

– Erilaisia ilmastustekniikoita on maailmassa paljon. Meidän etumme on teknologiamme tehokkuus, helppokäyttöisyys sekä vaikuttavuuden mitattavuus, Hakola sanoo.

Lääkejäämien poistamiseksi veteen liuotetaan ilman sijasta otsonia. Otsonikäsittely puree mikrobeihin ja lääkemole-

kyyleihin.

OxTubelle löytyy eri maista erilaisia käyttötarkoituksia. Bangladeshissa, jonka viennistä 75 prosenttia muodostuu tekstiiliteollisuudesta, vedestä poistetaan väriaineita. Filippiineillä vedestä poistetaan radonia. Thaimaassa ja Intiassa happikuoleisiin vesistöihin lisätään happea.

Vaikka Sansoxin liikevaihto on pie-nehkö, alle 300 000 euroa, sen teknologiat ovat käytössä jo lähes 20 maassa. Euroopalainen vedenkäsittelyalan etujärjestö Water Europe antoi OxTubelle tunnustuksen parhaana vedenkäsittelyalan innovaationa jo vuonna 2014.

– Saastunutta ja puhdistamista kaa-paavaa vettä maailmassa kyllä riittää. Meidän liiketoimintamme kannalta haaste on enemmänkin se, että valtiot katsovat pitkälti läpi sormien jätteiden ja jäämien päästämistä vesistöihin.

TUTKIMUKSESTA KORJAUSTOIMENPITEISIIN

Hakolan mukaan huomio ja erityisesti julkisen sektorin vedenlaatuun kohdistuvat panostukset keskittyvät liiaksi tutkimukseen ja suunnitelmien tekoon.

– Kun madonluvut on todettu yhteen ääneen, tilanne jää valitettavan usein siihen. Budjettia tulisi varata tutkimuksen lisäksi korjaustoimenpiteille. Kun saastunut tai happikuollut vesistö elvytetään ja puhdistetaan, tulokset ovat havaittavissa pelkällä paljaalla silmällä ja hajuaistilla.

Siksi Hakola uskoo, että luonnonvesien hyvinvointiin keskittyville hankkeille olisi helpompaa saada kansalaisten hyväksyntä, mikäli ne sisältäisivät myös kunnostustoimenpiteet ongelman korjaamiseksi.

Toisinaan vedenkäsittelylle on tarvetta myös yllättävissä paikoissa, tai niin Hakola ainakin ajattelee.

– Golfkenttien vesiesteet ja vesiesteiden vedenlaadun ongelmat ovat sellainen kohde, joka olisi helppo korjata OxTubella.

Liikenne lisääntyy avaruudessa

Tulevaisuuden viestintäratkaisut, valosaasteet ja avaruusromu. Satelliittilaajakaista herättää sekä toivoa että kritiikkiä. Avaruuskilpa kiihtyy, kun yhä useammat haastavat Elon Muskin Starlinkin.

TEKSTI RICHARD SIGRAY

LUOTETTAVA JA NOPEA internet-yhteys on välttämättömyys yhä digitalisoituvammassa maailmassamme. Samalla erityisesti maaseudulla ja matalan tulotason maissa miljardit ihmiset ovat edelleen täysin tai osittain ilman internetiä. Elon Muskin avaruusyhtiö SpaceX pyrkii ratkaisemaan tämän ongelman tarjoamalla laajakaistapalveluja avaruudesta Starlink-satelliittinsa avulla.

PIENIÄ JA NOPEITA

Satelliitit ovat suhteellisen pieniä ja ne kiertävät maapalloa huippunopeudella, mutta suhteellis-

en matalalla, noin 550 kilometrin korkeudella merenpinnasta. Yhteyden ylläpitämiseksi ne yhdistetään verkostoksi. Käyttäjät liittyvät Starlink-verkkoon automaattisesti itsesäätävän reitittimen ja lautasantennin avulla. Kun yksi satelliitti poistuu kantosäteeltä, signaali siirtyy saumattomasti toiselle, joka on lähempänä.

Satelliittien laukaisut aloitettiin vuonna 2019. Nykyään noin 6000 Starlink-satelliittia käsittävä parvi pyörii matalalla maata kiertävällä kiertoradalla, ja mikäli Musk saa tahtonsa läpi, satelliitteja tulee sinne vielä huomattavasti enemmän. SpaceX:n tavoitteena on laukaista kiertoradoille yhteensä 42 000 satelliittia, jotta lähitulevaisuuden globaali kantavuus olisi turvattu.

SpaceX ei kuitenkaan ole ainoa kaupallinen toimija. Toiseksi suurimmalla operaattorilla OneWebillä on jo yli 600 satelliittia, ja yhä useammat yritykset ovat ryhtymässä leikkiin. Amazonin perustaja Jeff Bezos haluaa Project Kuiper -hankkeessaan laukaista avaruuteen yli 3000 satelliittia.

”Törmäysriski kasvaa – avaruudessa alkaa yksinkertaisesti olla ahdasta.”

MYÖS KRITIIKKIÄ

Vaikka moni toivottaa nopean internetin tervetulleeksi erityisesti syrjäisille seuduille, hankkeet ovat herättäneet myös kritiikkiä. Astronomit ovat huolissaan matalilla kiertoradoilla kiertävien satelliittien aiheuttamasta valosaasteesta, jota syntyy niiden heijastaessa auringonvaloa. Tämä saattaa aiheuttaa häiriöitä herkille teleskoopeille, jotka suunnataan taivaalle juuri silloin kun taivaan pitäisi olla pimeä. Satelliitit näkyvät parhaiten hieman auringonlaskun jälkeen ja juuri ennen auringonnousua.

Toinen huolenaihe on avaruusromun määrän kasvu, kun satelliitit poistetaan käytöstä tai ne lakkaavat toimimasta. Törmäysriski kasvaa – avaruudessa alkaa yksinkertaisesti olla ahdasta.

SpaceX:n hallitseva asema on johtanut vallan keskittymiseen yhdelle yritykselle, mikä herättää huolta monissa tarkkailijoissa. Koska satelliitteja käytetään myös sotilaalliseen tiedusteluun ja viestintään, ne ovat osaltaan luoneet valtioiden välille geopoliittista jännitettä. Satelliittien rooli on ollut merkittävä esimerkiksi Ukrainan sodassa. Lisäksi Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen avaruuskilpa on kiihtynyt.

Satelliittipalveluiden kysyntä eri tarkoituksiin tulee todennäköisesti vain kasvamaan, ja alalle ilmaantuu uusia toimijoita, myös pohjoismaisia. Esimerkiksi suomalainen Iceye ja ruotsalainen Ovzon ovat äskettäin onnistuneesti laukaisseet ja ottaneet käyttöön satelliitteja.

Kaksi satelliittityyppiä

GEOSTATIONÄÄRISET SATELLIITIT

kiertävät maata yli 35 000 kilometrin korkeudessa ja pysyvät samassa asemassa suhteessa yhteen pisteeseen Maan pinnalla. Ne ovat yleensä suuria ja painavat useita tonneja.

LEO (LOW EARTH ORBIT)

-SATELLIITIT kiertävät maata matalalla kiertoradalla 500–2 000 kilometrin korkeudessa ja liikkuvat nopeasti. Ne ovat suhteellisen pieniä, ja niin kutsutut CubeSat-satelliitit voivat olla kooltaan vain 10 x 10 x 10 cm ja painavat 1–2 kg.

Lineaarisen talouden purkutalkoot

Timo Huhtamäki arvostaa aitoja tekoja ilmaston ja Itämeren puolesta. Kiertotalous on hänen mukaansa ainoa vaihtoehto tulevaisuudelle.

TEKSTI ELLI COLLAN KUVAT JETRO STAVÉN

TUMMANHARMAA JA VAALEA aaltopelti vuorottelevat Lohjan Pappilankorven teollisuusalueen toinen toistaan muistuttavissa rakennuksissa. Niihin sijoittuneet

yrietykset tarjoavat muun muassa ruosteesto- ja peltiasennusta.

Alkaakin vaikuttaa siltä, että Suomen laajin valikoima second hand -merkkivaatteita on piilotettu melkoisen odottamattomaan ympäristöön.

Emmy Clothing Company on lopulta onneksi helppo löytää, kiitos rakennuksen päätyyn kiinnitetyn suuren logon. Jostain aaltopellin ja identtisten nosto-ovien keskeltä putkahtaa toimitusjohtaja Timo Huhtamäki, joka harppoo tervehtimään kädessään kuppi kahvia.

Hemmolankadun tiloissa kolmisenkymmentä Emmyn työntekijää vastaanottaa vaatelahetyksiä sekä tarkastaa, kuvaa ja lajittelee vaatteita. Niitä syötetään verkkokauppaan, siirretään varastoon ja lopulta pakataan lähetettäväksi uusille omistajilleen. Saman katon alla sijaitsee myös asiakaspalvelu.

– Tämä on itse asiassa Pohjoismaiden suurin käytettyjen merkkivaatteiden varasto, Huhtamäki kertoo.

– Varastossa on tilaa noin sadalleguhannelle tuotteelle ja verkkokauppaan lisäämme viikoittain 5000–7000 uutta nimikettä.

TIETOISIA URAVALINTOJA

Konsulttiyhtiö McKinsey on arvioinut vaateteollisuuden tuottavan vuosittain noin 2,1 miljardia tonnia kasvihuonekaasupäästöjä. Tämä tarkoittaa noin 4 prosenttia ihmiskunnan koko globaalista hiilijalanjäljestä.

Vaatteet ovatkin tärkeä osa kiertotaloutta,

jonka Huhtamäki on jo pitkään nähnyt tulevaisuuden ainoana järkevänä vaihtoehtona kaikille toimialoille.

– Ellemme saa olemassa olevia tuotteita ja materiaaleja kierto, meitä uhkaa vakava raaka-ainepula, joka toteutuessaan voi jopa järkyttää maailmanrauhaa, hän sanoo.

Huhtamäki on lähes koko työuransa ollut tekemisissä kiertotalouden, kestävän kehityksen tai vihreän siirtymän kanssa. Valinta on ollut tietoinen.

– Haluan olla mukana luomassa lineaarisen talouden purkutalkoita, hän ilmoittaa.

90-luvun laman keskellä kasvanut Huhtamäki oppi jo nuorena, ettei kaiken tarvitse olla uutta. Perhe osti tavaransa käytettynä ja asioi kirpputoreilla.

Sen sijaan Huhtamäen siirtyessä työelämään 2000-luvun alussa ei kiertotaloudesta näkynyt siellä jälkeäkään. Korjaamaan ja kierrättämään tottunut nuori ihminen seurasi hämmennyneenä, kuinka yhden näppäimen hajotessa työpaikan tietokoneesta, lähti koko laite vaihtoon.

Huhtamäki alkoi pohtia, kuinka edistää

muutosta. Oma ymmärrys kiertotaloudesta kehittyi ja kasvoi Biolan Groupin, Raisio Groupin ja Harvia Oyj:n markkinointijohtajana.

Kuluttajamarkkinapaikka Tori.fi:ssa vietyt johtajavuodet puolestaan antoivat uutta perspektiiviä käytettyjen tavaroiden markkinan sekä ihmisten ostokäyttäytymiseen ja asenteisiin.

– Kiertotalous on yhteiskuntaa niin läpileikkaava muutos, ettei sitä voi ymmärtää katsomalla vain yhtä palaa arvoketjusta, kuvailee Huhtamäki.

– Itse olen onnistunut kartuttamaan asiantuntemustani niin raaka-aine- kuin käyttövaramarkkinan puolella sekä myös kuluttajien välisessä kaupassa.

KOHTI KIERTOTALOUSYHTEISKUNTAA

Perinteisellä, niin sanotulla lineaarisella taloudella on Huhtamäen mukaan vahvoja puolustusmekanismeja. Vahvin mekanismeista on kulttuurinen, opittu tapa.

– Olemme tottuneet siihen, että tuotteet ostetaan uutena, niitä käytetään ja sitten ne

“Kiertotalous on yhteiskuntaa niin läpileikkaava muutos, ettei sitä voi ymmärtää katsomalla vain yhtä palaa arvoketjusta.”

Teollisuusalueen julkisivun takaa löytyy Pohjoismaiden suurin second hand -merkkivaatteiden varasto.

Joka viikko Emmy Clothing Companyn verkkokauppaan lisätään jopa 7000 uutta tuotetta.

“Olemme tottuneet siihen, että tuotteet ostetaan uutena, niitä käytetään ja sitten ne heitetään pois.”

FAKTAT

Timo Huhtamäki

IKÄ: 40 vuotta.

TEKEE: Emmy Clothing Companyn toimitusjohtaja, EU:n ilmastolähtelias.

ASUU: Kotoisin Kanta-Hämeestä, asuu nykyään Helsingissä.

VAPAA-AJALLA: Harrastaa kuntoilua, kestävyysliikuntaa ja valokuvausta.

heitetään pois, sanoo Huhtamäki.

Kiertotalous sen sijaan luo tuotteille ja materiaaleille mahdollisimman pitkiä elinkaaria. Tavaroita lainataan, vuokrataan, kunnostetaan ja kierrätetään.

Kun itse tuote on elinkaarensa päässä, sen materiaali pyritään hyödyntämään uudelleen.

– Mutta nykyään ostetaan usein jo lähtökohtaisesti niin huonolaatuista tavaraa, ettei kierrättäminen tai korjaaminen edes kannata, Huhtamäki harmittelee.

Laatuun satsaamalla jokainen voisi lopulta säästää pitkän pennin. Siksi onkin tavallaan nurinkurista, että kulttuurin ohella lineaarisesta taloudesta puolustavat taloudelliset rakenteet.

– Käytettyjä tuotteita, kuten vaikkapa vaatteita ammattimaisesti myydessä tuotteen verorasitus kasvaa, vaikka sen arvo laskee, Huhtamäki kertoo.

Käytettyä tavaraa myyvä taho joutuu lisäämään tuotteisiinsa uutta vastaavan arvonlisäveron, vaikka itse tuotteen arvo olisi puolittunut.

Tällöin arvonlisävero on hinnassa mukana piilevänä, ja kuluttajalle tuotteen kokonaiskustannus näyttäytyy usein kalliina.

Vaihtoehtona on maksaa arvonlisäveron sijaan marginaaliveroa niin sanotusta voittomarginaalista, eli myyntihinnan ja ostohinnan erotuksesta.

Muun muassa Kaupan liitto on huomauttanut, että hallinnollisesti marginaalivero-

menettely voi olla haastava, sillä siihen kohdistuu erilaisia kirjanpitovaatimuksia sekä muuta hallinnollista työtä.

Jos kauppa esimerkiksi myy uutta ja vanhaa tavaraa rinnakkain, on sen pidettävä ainakin kahta erillistä kirjanpitoa.

– Tilanne ei varsinaisesti kannusta lähtemään alalle, vaikka palvelullistetuille kiertotalouden ratkaisuille olisi selkeä tarve.

VAIKUTTAMISTA POLITIIKAN ULKOPUOLELLA

Verorasitus on Huhtamäen mukaan merkittävä este kiertotalouden yleistykselle, eikä siitä puhuta läheskään tarpeeksi.

Se on kuitenkin poliittinen kysymys, joka vaatisi vaikuttamista myös Euroopan Unionin tasolla. Ennen kuin arvonlisäverokäytänteet Suomessa voivat muuttua, tarvitaan muutos EU:n arvonlisäverodirektiiviin.

– Mahdotonta se ei mielestäni ole, mutta vaatisi todennäköisesti pitkällisen prosessin.

Keväällä 2024 Huhtamäki itse pyrki Euroopan parlamenttiin. Ääniä tuli ensikertalaiselle mainiot 7658, mutta paikka parlamentissa jäi saamatta. Nyt Huhtamäki pitää sitä jopa hyvänä asiana ja huomauttaa, ettei politiikka ole ainoa keino edistää muutosta.

– Poliittikan ulkopuolella voin vaikuttajana tavoittaa jopa enemmän ihmisiä ja auttaa puheenvuoroillani purkamaan esimerkiksi kiertotalouteen liitettyjä ajatusvinoumia, hän sanoo.

Kestävämpää Eurooppaa Huhtamäki luo parhaillaan EU:n ilmastolähtelilään roolissa.

”Haluaisin, että minut muistetaan siitä, kuinka olen omalla työlläni mahdollistanut suomalaisen kiertotalouden kehityksen.”

Hiljattain hänet kutsuttiin myös Business Finlandin Advisory Boardin *Circular Transition for Zero Waste* -neuvonantajaksi.

ARVOT JAKAVA PANKKI

Ålandsbankenin asiakas Huhtamäki on ollut viitisen vuotta. Erityisesti häneen vetoavat pankin arvot.

– Arvostan konkreettisia tekoja Itämeren ja ilmaston puolesta, kuten Åland Indexin eli korttiososten hiilijalanjälkeä seuraavan ohjelmistoratkaisun luomista, Huhtamäki sanoo.

Ympäristötyön lisäksi Huhtamäki pitää pankin henkilökohtaisesta palveluotteesta.

– Koen, että minut kohdataan sekä asiakkaana että ihmisenä, hän kiittää.

Pankin pitää silti pystyä tuottamaan myös taloudellista lisäarvoa. Huhtamäki kertookin ihailevansa Ålandsbankenin varainhoidon asiantuntemusta.

– Ymmärrys pohjoismaisesta osakemarkkinasta on Ålandsbankenissa kovalla tasolla. Minulle on tehty erinomaisia poimintoja, vastuullisuutta unohtamatta.

ENTISTÄ KONKREETTISEMPI VAIHTOEHTO

Kaksi vuotta sitten Emmy sai rahoitusta Ålandsbankenin Itämeriprojektilta. Rahoitus oli merkittävässä roolissa kehitettäessä ohjelmistoa, joka tehostaa vaatteiden kiertoa takaisin kuluttajille.

– Investointeja tarkasteltaessa olemmekin enemmän it-talo kuin vaatekauppa, Huhtamäki naurahtaa.

Ohjelmiston avulla on rakennettu uutta, sujuvampaa yhteistyötä muun muassa Sokos-tavaratalojen kanssa.

Tätä nykyä Emmyllä on muutamissa tavarataloissa omia osastoja, joiden laadukas, harmonisesti kuratoitu ja liikkeen muuhun tarjontaan sopiva valikoima tekee second handista entistä konkreettisemmän ja houkuttelevamman vaihtoehdon.

Huhtamäki luonnollisesti toivoo sekä jälleenmyyjien että kuluttajien kasvavan uudenlaiseen tapaan ostaa, käyttää ja kierrättää vaatteita sekä muita kulutushyödykkeitä.

– Haluaisin, että minut muistetaan siitä, kuinka olen omalla työlläni mahdollistanut suomalaisen kiertotalouden kehityksen.

EU ilmastosuurlähettiläänä Timo Huhtamäki haluaa vaikuttaa mielipiteisiin kirjoitusten ja puheenvuorojen kautta.

TIMO HUHTAMÄKI

Oma oivallus kiertotaloudesta:

”Kiertotalouteen liittyy toisinaan hassuja ajatusvinoumia. Moni sanoo, ettei voisi hankkia esimerkiksi käytettyjä lakanoita, mutta pitää samalla hotelliyötä ylellisenä elämäyksenä.

Itse ajattelin joskus, että oma rajani käytetyissä tuotteissa menee alusvaatteissa. Sitten tajusin olleeni elämäni aikana sekä sairaalassa että armeijassa ja aivan tyytyväinen kalsareissa, joita joku toinen on aikaisemmin käyttänyt.”

Yrittäjä, joka tuntee hallinto- ja ohjausjärjestelmät

Malin Lombardi valittiin Ålandsbankenin hallitukseen viime keväänä.

TEKSTI RICHARD SIGRAY KUVA THERESE ANDERSSON

MALIN LOMBARDI on BoardClic-yrityksen perustajajäsen. BoardClic tarjoaa digitaalisen alustan yritysjohtojen ja hallitusten arviointiin.

Hän työskenteli useita vuosia vanhempana liikejuristina tukholmalaisessa Roschierin asianajotoimistossa, jossa hän neuvoi hallituksia, johtoryhmiä ja osakkeenomistajia hallinto- ja ohjausjärjestelmiin liittyvissä kysymyksissä. Suurimman osan lakimiesurastaan hän on toiminut yritysostojen, fuusioiden ja muiden transaktioiden parissa. Ruotsissa

ja Englannissa tehdyn uran jälkeen Malin Lombardi on palannut kotikaupunkiinsa Maarianhaminaan ja on maaliskuusta 2024 lähtien Ålandsbankenin hallituksen jäsen.

Millainen on BoardClic?

– Kun aloitimme hallitusten arvioinnin 2018, ala oli vielä melko uusi. Halusimme hyödyntää uusinta teknologiaa tiedon keräämiseksi ja vertailuarvojen luomiseksi erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille. Huomasimme nopeasti, että myös suuret yritykset olivat kiinnostuneita.

Tänään meillä on toimistot Tukholmassa ja Lontoossa, ja asiakkaita ympäri Eurooppaa.

Mitä tuot mukana Ålandsbankenin hallitukseen?

– Tuon kokemukseni yrittäjyydestä nopeasti kasvavassa teknologiayrityksessä, sekä osaamiseni hallitustyöstä monissa eurooppalaisissa yrityksissä. Juristina olen myös tottunut perehtymään ja käsittelemään pankkitoimintaan liittyvää laajaa sääntelykenttää.

Mitkä ovat pankin vahvuudet?

– Pankilla on vakaa omistusrakenne ja selkeä kuva siitä, mitä Ålandsbanken on ja haluaa olla. Yrityskulttuurissamme korostuvat osaaminen sekä ahvenanmaalainen optimismi ja omapäisyys.

Mitä haasteita näet tulevaisuudessa?

– Pankkisektori on tiukasti säännelty, ja uusia säästöjä tulee jatkuvasti, mikä aiheuttaa suuria kustannuksia. Tämä kiihdyttää konsolidoitumiskehitystä, jossa suuret pankit kasvavat entisestään. Olen vakuuttunut siitä, että markkinoilla on tilaa erikoistuneille pankeille, mutta niiden on erottauduttava älykkäästi.

Asut nyt Ahvenanmaalla

– Kyllä, olen äitini puolelta ahvenanmaalainen. Täällä on rauhaa ja turvallisuutta. Asiat sujuvat mutkattomasti ja ihmiset ehtivät puhua keskenään. Myös luonto on erittäin kaunis.

FAKTAT

Malin Lombardi

SYNTYNYT: 1980 Maarianhaminassa.

PERHE: Mies ja kaksi lasta.

KOTIPAikka: Maarianhaminassa vuodesta 2022.

KOULUTUS: Oikeustieteen kandidaatti, Lundin yliopisto.

TYÖ: Yrittäjä, BoardClicin perustajajäsen. Ålandsbankenin hallituksen jäsen.

TAVOITE: Minua motivoi uuden oppiminen.

VAPAA-AIKA: Perhe, Italian-matkat, taide ja kulttuuri.

Räätälöity kokonaisratkaisu

Ålandsbankenin Premium Banking alkaa henkilökohtaisesta tapaamisesta. Henkilökohtainen vaurastumisen suunnitelma perustuu aina asiakkaan elämäntilanteeseen ja tavoitteisiin.

TEKSTI RICHARD SIGRAY KUVAT JETRO STAVÉN

YHÄ USEAMMAT OVAT LÖYTÄNEET Ålandsbankenin Premium Banking -palvelut. Asiakkaiden määrä on hiljattain ylittänyt 10 000. Premium Banking -palvelu alkaa siitä, että asiakasvastaavamme käy asiakkaan

kanssa läpi tulot, sijoitukset ja lainat. Tapaamisessa kartoitetaan elämäntilanne, mieltymykset ja odotukset. Mitkä ovat suunnitelmat ja unelmat tulevaisuuden suhteen? Keskustelun pohjalta laaditaan henkilökohtainen vaurastumisen suunnitelma.

– Laadimme pitkän aikavälin suunnitelman, jonka

tavoitteena on varallisuuden kartuttaminen. Koska elämäntilanteet ja säästötavoitteet voivat vaihdella, räätälöimme sijoitus- ja investointivalinnat asiakkaan tarpeiden mukaisesti. Mahdollisuuksia on monia, sanoo Jutta Karila, Senior Premium Banker ja Team Leader.

HAJAUTETUT SIOITUKSET

Henkilökohtaisen vaurastumisen suunnitelman pohjalta Ålandsbanken laatii sijoitusehdotuksen, joka tasapainottaa riskiä odotetulla tuotolla ja säästön aikahorisontilla. Premium-asiakasvastaavan kautta käytettävissä on koko Ålandsbankenin varainhoidon

Premium Banking

Yli 10 000 asiakasta on valinnut Premium Bankingin. Ålandsbanken tarjosi ensimmäisenä pankkina Suomessa Premium Bankingin, jota muut pankit ovat sittemmin seuranneet.

Palvelun hinta on 16 euroa kuukaudessa. Lisätietoja osoitteessa alandsbanken.fi/premium-banking.

asiantuntemus.

– Ehdotuksemme on hyvin hajautettu ja voi sisältää korkosidonnaisia arvopapereita, osakerahastoja, allokatiivirahastoja sekä Ålandsbankenin erikoisrahastoja. Optimaalinen säästö pääoma tai sen tavoite on 50 000 euroa. Suosittelemme, että olet meihin yhteydessä vähintään kerran vuodessa, jotta voimme käydä läpi sijoitukset, sanoo Jutta Karila.

OSAKESIOITAMISEN VAIHTOEHDOT

Voit myös sijoittaa osakkeisiin, avaamalla joko säilytyksen tai osakesäästötilin. Tarjoamme myös mahdollisuuden liittää täyden valtakirjan varainhoidon osakesäästötiliin, ja näin ollen antaa osakesalkun Ålandsbankenin hoidettavaksi. Tämä sopii asiakkaalle, jolla on 50 000–100 000 euroa säästö pääomaa ja joka ei halua tai jolla ei ole aikaa aktiiviseen varainhoitoon. Asiakasvastaava pitää asiakkaaseen säännöllisesti yhteyttä tarkistuksia ja arvioita varten.

VAKAA POHJOISMAINEN PERUSTA

Ålandsbanken perustettiin runsaat 100 vuotta sitten. Nykyisin pankilla on konttoreita eri puolilla Suomea ja Ruotsia, joten Pohjoismaat ovat pankin kotikenttä.

Ålandsbanken analysoi yksittäisiä pohjoismaisia yhtiöitä löytääkseen osakkeita, joilla on potentiaalia luoda suurinta lisäarvoa asiakkailleen. Äskettäin lanseerattu Pohjoismaat Osinko -rahasto sijoittaa korkeatuottoisiin laatuosakkeisiin ja tarjoaa asiakkaille mahdollisuuden valita käteisosingon ja osinkotuoton uudelleensijoittamisen välillä.

Korkosijoitusten osalta Ålandsbanken Tarjoaa sekä lyhyitä että pitkiä korkosidonnaisia arvopapereita, samoin kuin yrityslainoja. Ne voivat olla tärkeä osa hajautettua salkkua. Pohjoismaiden ulkopuolisille sijoituksille on tarjolla useita alueellisia ja globaaleja osakerahastoja sekä Varainhoitorahastomme.

KOKONAISUUS LUO LISÄARVOA

Premium Banking tarjoaa apua talouden kokonaisval-

”Laadimme pitkän aikavälin suunnitelman, jonka tavoitteena on varallisuuden kartuttaminen.”

taiseen hallintaan. Yksi sen kulmakivistä on Ålandsbankenin joustava asuntolaina vaihtuvalla tai kiinteällä korolla sekä mahdollisuus korkosuojaukseen.

Ålandsbankenin Premium Banking -asiakkaana saat myös käyttöösi useita pankkipalveluja, vakuutuksia ja etuja, kuten Itämerikortti Premium Goldin, joka laskee korttiosostesi hiilijalanjäljen ja auttaa tekemään tietoisia valintoja arjessa. Kattava matkavakuutus on voimassa kaikkialla maailmassa ja koskee myös mukana matkustavia perheenjäseniä. Etuihin kuuluu myös perheoikeudellinen neuvonta sekä Concierge Service, joka tarjoaa apua lippuvarauksista lomasuunnitteluun.

Ålandsbankenin asiakasvastaavat antavat vastaukset kaikkiin kysymyksiisi.

– Meihin on aina helppo ottaa yhteyttä ja saada henkilökohtaista neuvontaa, mikä on ainutlaatuista Suomessa toimiville pankeille. Tämä mahdollisuus kannattaa hyödyntää, sanoo Jutta Karila.

Asiakkaalle on tärkeää käydä läpi säästöt ja sijoitukset säännöllisesti, sanoo Jutta Karila.

Valitse viisaasti lahjoja antaessasi

Käänny asiantuntijan puoleen ja tutustu eri vaihtoehtoihin. Tämä on Frida Isakssonin ensisijainen neuvo, kun päätät antaa lahjan vaikkapa lapselle tai hyväntekeväisyyteen.

TEKSTI JULIA LINDSTRÖM KUVITUS BJÖRN ÖBERG

FILANTROPIA TULEE KREIKAN kielestä ja tarkoittaa ihmisrakkautta. Se viittaa jaloon tekoon, jossa annat jotakin jollekin, etkä odota itsellesi vastalahjaa. Mutta jos et tunne sääntöjä, lahja voi aiheuttaa sen saajalle odottamattomia veroseuraamuksia. Siksi on tärkeää olla tietoinen lahjoittamiseen liittyvistä säännöistä.

– Lahjansaaja on velvollinen maksamaan lahjaveron. Lahjanantaja saattaa kokea ikävänä sen, että lahjoituksesta aiheutuu veroseuraamuksia, mutta tarkkaan suunniteltu lahja voi lopulta johtaa pienempään verotukseen ja on aina parempi kuin lahjan antamatta jättäminen, toteaa Ålandsbankenin juristi Frida Isaksson.

Suomessa voi kolmen vuoden aikana vastaanottaa samalta lahjoittajalta lahjoja yhteensä 5000 euroon asti ilman lahjaveroa. Veron suuruuteen vaikuttavat lahjan arvo sekä lahjanantajan ja -saajan välinen sukulaisuussuhde. Lahjavero on 8–33 prosenttia, ja alhaisempi lähisukulaisille, kuten puolisolle, lapsille ja lastenlapsille annettavissa lahjoissa.

”Lahjansaaja on velvollinen maksamaan lahjaveron.”

– Järjestöille tai hyväntekeväisyyteen lahjoitetut varat ovat sen sijaan verovapaita, Isaksson sanoo.

ENNAKKOPERINNÖN VAIKUTUS

Kun annat lahjan sukulaiselle, sinun tulee verotuksen lisäksi miettiä, miten lahja voi vaikuttaa tulevaan perinnönjakoon. Jos olet antanut suuren lahjan yhdelle perilliselle, sinun kannattaa pohtia, haluatko sen laskehtavan lahjaksi vai ennakkoperinnöksi.

– Tämän selvittämiseksi on tärkeää laatia lahjakirja. Jos sinulla on kolme lasta ja annat lahjan yhdelle heistä, sinun tulisi kirjallisesti määritellä, ovatko muut lapset saamassa hyvityksen myöhemmin vai eivät. Tämä saattaa helposti unohtua, mikä voi johtaa turhiin riitoihin tulevaisuudessa.

Suomessa on sekä lahja- että perintövero. Molemmat ovat progressiivisia, eli korkeampi arvo tarkoittaa korkeampaa veroa. Siksi voi olla hyödyllistä miettiä, haluatko antaa omaisuuttasi lahjana vai perintönä.

– Jos odotat ja jätät suuren perinnön, perinnönsaaja joutuu maksamaan korkeamman perintöveron. Mutta jos jaat omaisuutta useina lahjoina, kokonaisvero voi olla pienempi. Useiden lahjojen antaminen pidemmän ajan kuluessa on siis verotehokkaampaa kuin jättää suuri perintö, Isaksson sanoo.

TEE HARKITTUJA VALINTOJA

Frida Isaksson korostaa asiantuntijan avun tärkeyttä, jotta voit olla tietoinen kaikista vaihtoehtoista. Tämän jälkeen päätöksenteko on helpompaa, kun harkitset lahjan antamista, olipa kyseessä minkä tyyppinen lahja tahansa.

– Asiantuntija voi käydä läpi eri vaihtoehtot, joilla voit saavuttaa saman lopputuloksen, mutta täysin erilaisin veroseuraamuksin.

– Kun ilmaiset tahtosi kirjallisesti lahjakirjassa tai testamentissa, se ei jää epäselväksi muille sinä päivänä, kun et enää itse voi kertoa siitä, hän lisää.

VEROTUS Lahja- ja perintövero

LAHJAVERO

Jos lahjan arvo ylittää 5 000 euroa kolmen vuoden aikana, lahjansaajan tulee ilmoittaa lahja verottajalle kolmen kuukauden kuluessa. Myös ennakkoperintö katsotaan lahjaksi. Kaikki elinaikanasi luovutettu omaisuus nähdään lahjana, josta on maksettava lahjavero.

PERINTÖVERO

Jos perinnön arvo perijää kohden on 20 000 euroa tai enemmän, siitä on maksettava perintövero. Vero maksetaan vasta perittävän kuoleman jälkeen, kun perunkirjoitus on suoritettu.

Veron suuruuteen vaikuttavat lahjan tai perinnön suuruus sekä lahjan- tai perinnönsaajan ja perinnönantajan välinen sukulaisuussuhde.

Lahja- ja perintövero määräytyvät kahden veroluokan mukaan:

Ensimmäinen luokka koskee lähisukulaisia, kuten puolisoa, lapsia, lastenlapsia, vanhempia ja avopuolisoa, jonka kanssa on yhteisiä lapsia. Tässä luokassa lahjaveron suuruus on 8–17 prosenttia ja perintöveron 7–19 prosenttia.

Toinen luokka koskee kaukaisempia sukulaisia ja henkilöitä, jotka eivät ole sukua, kuten sisarusten lapsia tai ystäviä. Tässä luokassa vero on 19–33 prosenttia.

Levät ruokapöydässä

Egyptistä nykypäivän moderneihin keittiöihin. Levät ovat olleet jo kauan osa monen maan ruokakulttuuria. Ei kuitenkaan meillä täällä Pohjolassa – ainakaan vielä.

TEKSTI LIZ LINDVALL KUVAT TIINA TAHVANAINEN

MERILEVÄT KUULUVAT MONEN mielestä eksootisiin ruokalajiin ja vieraisiin ruokakulttuureihin. Levät viihtyvät kuitenkin myös Itämeren lahdissa ja salmissa. Ne ovat lähiruokaa ja voisivat olla osa jokapäiväistä ruokavaliotamme.

Mutta miltä levät maistuvat? Moni meistä saattaa vierastaa levien syöntiä, vaikka niiden hyödyt tekevät niistä houkuttelevan vaihtoehdon. Viktor Eriksson ja Joel Lindholm ovat kaksi nuorta, kestävään kehitykseen sitoutunutta visionääriä, jotka haluavat luoda levistä vakiintuneen osan pohjoismaiseen ruokakulttuuriin. Heidän yrityksensä Under Ytan on osa Projekt

Björkskär -hanketta. Hanke sai Itämeriprojektilta rahoitusta 2023 ja 2024 vedenalaisten leväviljelmien testaamiseen Björkskärissä Ahvenanmaan saaristossa.

MONIKÄYTTÖINEN RAAKA-AINE

Eriksson ja Lindholm vakuuttavat, että rakkolevä, suolilevä ja punalevä sopivat erinomaisesti ruoanlaittoon. Punalevässä on jopa voimakas tryffelini tuoksu.

– Kun ryöppäät ne nopeasti, ne saavat pehmeämmän koostumuksen. Sen jälkeen voit paistaa ne oliiviöljyssä tai voissa, lisätä hieman suolaa, ja ruoka on valmis, kertoo Viktor Eriksson, joka on kokki ammatiltaan.

Eriksson ammentaa inspiraatiota Aasian keittiöistä, joissa levät ovat olleet ruokakulttuurin vakioraaka-aineena jo vuosisatojen ajan.

”Aivan kuten muidenkin merenelävien, myös levien syöminen on terveellistä.”

Esimerkiksi Japanissa nori-levä mainitaan jo 700-luvun kirjallisissa lähteissä.

– Olen myös kokeillut yhdistää leviä pohjoismaisiin makuihin. Rakkolevä toimii loistavasti crème fraîche ja punasipulin kanssa tai sipulillisin tapaan pikkelöitynä, hän kertoo.

Näitä makuja Eriksson tarjoilee usein Under Ytan -yrityksensä esittelytilaisuuksissa. Yritys on kehittänyt myös erilaisia levistä valmistettuja juomia.

– Aluksi jotkut voivat olla epäluuloisia, mutta useimmat pitävät makuja sekä hyvinä että jännittävinä.

TALVINEN SADONKORJUU

Vaikka levät muistuttavat monin tavoin maalla kasvavia kasveja, niillä ei ole juuria, varsia, lehtiä tai kukkia. Ne kiinnittyvät kiviin tai muuhun alustaan imujuurilla ja ottavat ravinteensa suoraan vedestä. Kun Under Ytan kerää leviä, kestävyys on avainasemassa: enintään kolmasosa levämättäistä kerätään, ja loput saavat kasvaa ja lisääntyä rauhassa. Tärkeää on myös kerätä levät puhtaista ja virtaavista vesistä, kaukana satamista, uimarannoista ja teollisuusalueista, joilta saattaa valua epäpuhtauksia mereen.

Ahvenanmaan vesillä ei kasva myrkyllisiä levälajeja, mutta sadonkorjuu on ajoitettava tarkasti oikeaan vuodenaikaan.

– Keräämme levät kylmimpien talvikuukausien aikana. Kesällä vesiin ilmaantuu sinilevää, ja bakteerien määrä kasvaa. Toisaalta taas talvella Itämeren jääpeite saattaa hankaloittaa leväviljelmille pääsyä, selittää Joel Lindholm.

Kuten kala ja äyriäiset, myös levät ovat tuoretavaraa, mikä asettaa omat haasteensa. Sen vuoksi levät kuivataan yleensä heti sadonkorjuun jälkeen. Levät ovat täynnä terveellisiä mineraaleja, kuten magnesiumia, sinkkiä ja rautaa, ja ne ovat kalan ja äyriäisten tapaan luonnollinen jodin lähde. Lisäksi levät ovat kuitu- ja proteiiniä sisältäviä ja niillä on tulehdusta

Viktor Eriksson ja Joel Lindholm tarjoavat leväruokia uteliaille vieraille erilaisissa tapahtumissa, kuten tässä Ahvenanmaan sadonkorjuujuhalla.

Pastaa ja rakkolevää, leväkaviaaria ja tomaattia.

ehkäiseviä ominaisuuksia.

– Emme sinänsä korosta levien terveysvaikutuksia, koska meillä ei ole niistä vielä tarpeeksi tutkimusta. Voimme kuitenkin yleisesti todeta, että levien syöminen on terveellistä, aivan kuten muidenkin merenelävien, sanoo Viktor Eriksson.

MUUTAKIN KUIN RUOKAA

Leviä käytetään myös kosmetiikassa, eläinravinnossa ja lääketieteellisyydessä. Lisäksi niitä on kokeiltu kasvipohjaisten elintarvikkeiden, kuten vegaanisen tonnikalavaihtoehdon, valmistuksessa.

Kun Viktor Eriksson oli pandemian aikana lomautettuna, hän alkoi miettiä Joel Lindholmin kanssa, miksi Itämeren leviä hyödynnetään niin vähän. Uteliaisuus johti siihen, että he omistautuivat yhden vuoden ajan tutkimukselle ja hankkivat levistä kattavat tiedot. Nykyään heillä on useita yhteistyökumppaneita ja hankkeet etenevät. Tavoitteena on Itämeren ekosysteemin elvyttäminen leväviljelyn avulla sekä kestävien, maukkaiden ja ravintorikkaiden raaka-ainesten hyödyntäminen.

– Hanke on edelleenkin vielä alkuvaiheessa, mutta tulevaisuudessa toivomme voivamme edistää Itämeren hyvinvointia, kertoo Joel Lindholm.

RESEPTI

Pikkelöity rakkolevä

Ainesosat

100 g huuhteltuja ja puhdistettuja rakkoleväversoja
0,5 dl omenaviinietikkaa
1 dl sokeria
1,5 dl vettä
1 keltasipuli viipaloituna
Sinapinsiemeniä, maustepippuria, mustapippuria, valkosipulia tai muita mausteita

Valmistus:

Kiehauta kattilallinen vettä, niin että se peittää levät. Kun vesi kiehuu, lisää rakkolevä ja anna kiehua minuutin ajan, kunnes levät muuttuvat täysin vihreiksi ja pehmeiksi. Huuhtelee kylmällä vedellä siivilässä. Kiehauta etikka, sokeri, vesi, sipuli ja mausteet. Lisää levät kuumaan liemeen ja kaada puhtaaseen lasipurkkiin. Anna jäähtyä. Pickelöity rakkolevä säilyy jääkaapissa useita viikkoja.

VUODEN 2004 MANIFESTISTA

Uusi pohjois-
mainen keittiö:

1

ILMAISEE PUHTAUTTA, tuoreutta, yksinkertaisuutta ja etiikkaa, jotka haluamme mieltää alueemme ominaispiirteiksi.

2

HUOMIOI aterioissa vuodenaikojen vaihtumisen.

3

KÄYTTÄÄ RAAKA-AINEITA, joista juuri meidän ilmastomme, luontomme ja vesistöme tekee erinomaisia.

Vuoden 2004 manifesti kokonaisuudessaan www.norden.org/fi/node/2155

Raaka-aineet pääosassa

Uusi pohjoismainen ruokamanifesti täyttää kaksikymmentä vuotta. Nykyään puhutaan yksinkertaisesti pohjoismaisesta keittiöstä, joka korostaa kokkien rakkautta laadukkaisiin raaka-aineisiin ja niiden alkuperään.

TEKSTI ANNA NORSTRÖM

VUONNA 2004 JOUKKO keittiömestareita muotoili ja esitteli Kööpenhaminassa visionsa siitä, kuinka uusi pohjoismainen keittiö voisi omaleimaisuudellaan kilpailla maailman huippukeittiöiden kanssa.

Ruokamanifestin takana oli tunnettuja keittiömestareita, kuten ruotsalainen Mathias Dahlgren ja René Redzepi Kööpenhaminan maailmankuulusta ravintola Nomasta. He yhdistivät voimansa ja laativat ohjeistuksen, joka loi perustan pohjoismaisten ravintoloiden, kokkien ja tuottajien uudelle suunnalle.

Palatkaamme ajassa taaksepäin: 2000-luvun alku synnytti fuusiokeittiöiden trendin, joka yhdisti epäortodoksisella tavalla maailman eri osien raaka-aineita samalle lautaselle, usein aasialaisin vaikuttein. Ajalle tyypillinen annos saattoi olla friteerattua ankanmaksaa rapeassa tacokuoressa, tarjoiltuna hillotun inkiväärin ja kuivatun merilevän kanssa.

Samoihin aikoihin myös niin kutsuttu molekyyli-gastronomia oli nousemassa suosioon. Se kasvoi suureksi etenkin Espanjassa ja etenkin sen jälkeen, kun tyyli-suunnan opinahjojen eturiviin kuuluva katalonialainen El Bulli sai vuonna 2002 ensimmäisen sijan arvostetussa World's 50 Best Restaurants -kilpailussa (jonka se voitti myöhemmin vielä neljä kertaa).

Elettiin aikaa, jolloin kokit alkoivat ottaa etäisyyttä Pohjois-Eurooppaa pitkään hallinneesta ranskalaisen keittiön perinteestä. Uudella pohjoismaisella ruokamanifestillaan keittiömestarit halusivat kulkea vastavirtaan ja alkoivat keskittyä positiivisella tavalla omiin juuriinsa. Heille oman ruokakulttuurin vaalimisesta tuli ensisijainen tehtävä.

PERINNERUOKA KUNNIAAN

Manifestin allekirjoitti 12 keittiömestaria, joista

yksi oli Michael Björklund, ahvenanmaalainen keittiömestari, jolla on useita ravintoloita myös Manner-Suomessa. Hän muutti samoihin aikoihin takaisin kotiin ja päätti avata pizzerian Maarianhaminaan, työskenneltyään kymmenisen vuotta Göteborgin ravintolamaailmassa.

– Silloiset pizzeriat olivat niin tylsiä, kaikki olivat samanlaisia. En halunnut jäljitellä tavallista italialaistyyppistä pizzeriaa, vaan halusin tehdä pohjoismaisen version, kertoo Michael Björklund.

Hän alkoi tutkia pizzan koostumusta. Pohjimmiltaanhan pizza on vain yksinkertainen leipä päällisineen, ja sellaisia Pohjolassa on leivottu ikiajoista lähtien.

– Saaristossa leivottiin edelleenkin peltileipää, kuten ahvenanmaalaista hemvetevehnäleipää. Se on litteä leipä ja hyvin samanlainen kuin ohutpohjainen pizza. Joskus siinä saattaa olla myös reikä, selittää Michael Björklund.

Peltileipä sai nyt uuden elämän "ahvenanmaalaisena pizzana" Niska-ravintolassa. Täyteenä saattoi olla paikallista kinkkua ja juustoa. Nykyään Niska-imperiumi on laajentunut ravintoloilla Turussa, Tammisaarissa, Helsingissä ja Vaasassa. Mutta työ ei pääty tähän. Tässä Michael Björklund muistuttaa vähän brittiläistä keittiömestari Jamie Oliveria.

– Suomalainen perinneruoka on katoamassa. Pizza, hampurilaiset ja kebab ovat ottamassa vallan. Nykyajan lapset eivät tiedä, miltä oikeat lihapullat maistuvat. Kun teen heille sokkotes-tin, he valitsevat teollisen einersersion, hän sanoo.

Suuntauksen kääntämiseksi hän kampanjoi Suomessa maailman parhaan kouluruoan puolesta. Kun lapsille tarjotaan hyvistä raaka-aineista valmistettuja aterioita, se on samalla investointi myös tulevaisuuteen, Björklund uskoo.

Hänen mielestään tämä edistää myös elintarvikejärjestelmiemme kehittämistä eli

"Suomalainen perinneruoka on katoamassa. Pizza, hampurilaiset ja kebab ovat ottamassa vallan. Nykyajan lapset eivät tiedä, miltä oikeat lihapullat maistuvat."

Michael Björklund

Brioche-leipä paistettuna merisiilin ja lardon kanssa, kuten ruoka tarjoiltiin ravintola Credossa.

”En kaipaa luksusta ruokaani. Tarjoilen mieluummin sillinmätää kuin jotain hienoa kaviaaria.”

Heidi Bjerkan

kysymys on siitä, miten tuotamme, jaamme, kulutamme ja kierrätämme ruokaa. Useat kokit Pohjoismaissa ovat nostaneet tämän agendansa kärkeen, muun muassa käyttämällä vain ja ainoastaan laadukkaita raaka-aineita.

EI KIITOS LENNÄTETYLLE ANKANMAKSALLE Siirrytään Norjaan. Vuoden 2004 manifestin allekirjoitti 12 keittiömestaria – kaikki miehiä, mikä kertoo ajastaan. Miksi esimerkiksi maan tunnetuimpiin kokkeihin kuuluva Heidi Bjerkania ei pyydetty mukaan?

– Niin, sitä minäkin olen miettinyt, Heidi Bjerkan naurahtaa.

Hänen Credo-ravintolansa Trondheimissa sai Michelin-tähden vuonna 2019, mikä lennätti norjalaiskaupungin gastronomiamailman kartalle. Credon keittiön eetoksena oli vahva paikallisuus. Ravintolassa ei tarjottu lentoteitse tuotua ankanmaksaa tai truffeliä. Sen sijaan ravintola hankki ylpeänä raaka-aineensa noin sadalta paikalliselta viljelijältä ja tuottajalta Trondheimin ympäristöstä.

– En kaipaa luksusta ruokaani. Tarjoilen mieluummin sillinmätää kuin jotain hienoa kaviaaria, Heidi Bjerkan sanoo ja jatkaa:

– Monet tähtiravintolat ovat melko saman-

laisia. En itse ole kovin kiinnostunut Michelin Guidesta, sillä minulle hyvät ravintolat ovat sellaisia, joiden intohimona on parantaa tulevaisuuden elintarvikejärjestelmää. Olin tietysti iloinen tähden myötä saamastamme huomios- ta, ja onhan se hyvä, että saimme nostaa esiin oman laatua koskevan filosofiamme.

Keväällä Heidi kuitenkin sulki Credon, joka oli ollut hänen elämäntyönsä vuodesta 1998. Hän muutti Osloon ja jatkaa työtään hyvän ja terveellisen ruoan edistämiseksi uudessa osoitteessa, perinteikkäässä kansalliskirjastos- sa. Hänen ajatuksenaan on luoda Nasjonalbibliotekin ravintolasta alusta keskusteluille, pop-up-tapahtumille ja ruokakulttuuriin liittyvälle koulutukselle.

Heidi Bjerkanin mukaan pohjoismainen keit- tiö on tehnyt täyskäännöksen myös Norjassa.

– Sokaistuimme aikoinaan siitä pahuksen öljystä. Sen mukana tulivat myös tomaatti- pussikeitot ja muut pikaruuat. Rikastuimme ja aloimme syödä pizzaa ja tacoja, ja unohdimme täysin juuremme, sen mistä olemme kotoisin. Nyt näemme, että raaka-aineet ovat jälleen saaneet enemmän tilaa ja kunniaa. Kyse on siitä, että paikalliset raaka-ainetuottajat seisovat ylpeinä tuotteidensa laadun takana.

”Kaikki ravintolat voisivat käyttää hyviä paikallisia raaka-aineita, riippumatta siitä, minkä tyyppinen ravintola on kyseessä.”

Elvira Lindqvist

Esimerkkinä hän mainitsee jalostamattomat maatais- ja muinaisviljat, jotka polveutuvat varhaisesta maanviljelystä.

YLISTYS MAATAISVILJOILLE

Elvira Lindqvist on vihreän Michelin-tähden saaneen tukholmalaisravintola Oxenstjernan luova johtaja ja kokki. Myös hän ylistää maataisviljoja ja käyttää keittiössään muun muassa Gotlannin linssejä, Vretan keltaherneitä ja emmervehnää.

– Ne on viljelty kestävästi ilman torjunta-aineita, ja ne sisältävät paljon kuituja ja hitaita hiilihydraatteja, jotka ovat hyväksi vatsalle ja koko keholle.

Elviran sanoin ilmaistuna uutta pohjois- maista ruokamanifestia pidettiin aluksi ”lahkolaisena”. Sen tarkoitus oli kuitenkin nostaa pohjoismaisen ruoan laatua ja luoda yhteenkuuluvuutta. Tässä on hänen mielestään suurelta osin onnistuttukin.

– Alussa monet valmistivat samankaltaisia ruokia ja kaikki maistui suurin piirtein samalta. Nyt keittiöt ovat jännittävämpiä ja suhtaudumme raaka-aineiden käyttöön entistä vapaammin.

Jos saisit päättää pohjoismaisen gastro- nomian tulevaisuudesta, miltä se näyttäisi?

– Toivon, että ravintolat ja viljelijät voivat tehdä aitoa yhteistyötä ja että ketjun jokainen osa pystyy elättämään itsensä. Kaikki ravintolat voisivat käyttää hyviä paikallisia raaka-aineita, riippumatta siitä, minkä tyyppinen ravintola on kyseessä, Elvira Lindqvist sanoo ja jatkaa:

– Tällä hetkellä se on kuitenkin valitettavasti kustannuskysymys. Toiveena olisi, että myös kuluttajat ymmärtävät, että laadukkaammista raaka-aineista ja vastuullisesti toimivista ravinto- loista kannattaa maksaa hieman enemmän. Tämä on välttämätöntä myös planeettamme hyvinvoinnin kannalta.

Vuoden 2004 manifestilla on ollut suuri vaikutus pohjoismaiseen ruokakulttuuriin.

Useat pohjoismaiset ravintolat panostavat raaka-aineisiin

SUOMI

Nolla, Helsinki: Pohjoismaiden kunnianhimoisin hävikitön ravintola on saanut Michelin-tähden ja tekee yhteistyötä pienten paikallisten tuot- tajien kanssa.

RUOTSI

Vyn, Brantevik: Österlenin makuja Skånesta. Keittiömestari Daniel Berlinin johtama kahden tähden fine dining -ravintola.

TANSKA

Moment, Rønne: Vahvasti kasvis- ruokaan panostava yhden tähden Michelin-ravintola, jonka vieressä on oma permakulttuuriviljelmä.

NORJA

Lysverket, Bergen: Ravintola käyttää vuonoista saatavia raaka-aineita, jois- ta keittiömestari Christopher Haatuft loihitti yhdellä Michelin-tähdellä palkittuja annoksia.

Ohjaa tekoälyä onnistuneesti

ChatGPT, Midjourney, Gemini, Dall-E. Olet ehkä kokeillut näitä uusia tekoälytyökaluja. Niiden onnistuneen hallinnan ja parhaan mahdollisen tuloksen saamiseksi sinun on hyvä ymmärtää promptauksen peruseriaatteet.

TEKSTI VICTOR OLSSON KUVA MIDJOURNEY

TEKOÄLY MUOKKAA NOPEASTI ELÄMÄMME JA TYÖTÄMME. Talousfoorumi World Economic Forumin mukaan tulevina vuosina maailmasta saattaa kadota 85 miljoonaa työpaikkaa automatisoinnin ja tekoälyn seurauksena. Samalla kuitenkin ennustetaan, että tilalle syntyy 97 miljoonaa uutta työpaikkaa.

AI-promptaus eli taito kirjoittaa tehokkaita kehoitteita tekoälymalleille on noussut nopeasti yhdeksi tulevaisuuden avainosaamiseksi. Aivan kuten tietokoneen käytöstä tuli välttämätön taito 1990-luvulla, tekoälyn hallinta saattaa nousta yhtä tärkeäksi perustaidoksi tulevaisuudessa.

MONINAISET KÄYTTÖALUEET

Vaikka tekoälysovellukset, kuten ChatGPT, voivat kommunikoida ihmismäiseen tapaan, ne tarvitsevat edelleen ihmistä ohjaamaan ne oikeaan suuntaan. Kuten hyvän toimittajan on osattava esittää oikeita kysymyksiä, myös sinun on muotoiltava selkeitä ja tavoitteellisia kehoitteita saadaksesi relevantteja ja sisältöiltään hyödyllisiä vastauksia. Onnistunut

tekoälyn ohjaus on ratkaiseva tekijä, olitpa sitten tunnuslukuja analyysoiva taloustieteilijä, uusia kampanjajaloja etsivä markkinoija tai vain viikon ruokaostosten suunnitteluun apua kaipaava henkilö.

OLE TÄSMÄLLISEMPI

Promptien eli kehoitteiden kirjoittaminen tekoälylle ei ole vaikeaa, mutta se voi vaatia harjoittelua. Kannattaa olla mahdollisimman täsmällinen ja antaa tarvittava konteksti. Jos esimerkiksi haluat kirjoittaa artikkelin kestävästä kehityksestä, epämääräinen promptti, kuten "Kirjoita kestävästä kehityksestä", saattaa tuottaa liian yleisen ja epätarkan vastauksen. Sen sijaan tarkempi ohje, kuten "Kirjoita 500 sanan artikkeli siitä, miten pienyritykset voivat toteuttaa kestävyystavoitteitaan vähentämällä muovin käyttöä", antaa todennäköisesti paljon hyödyllisemmän tuloksen.

Voit myös määrittää tekoälylle roolin ja pyytää sitä toimimaan vaikkapa rekrytoijana. Liitä prompttiin esimerkiksi työpaikkailmoitus ja ansioluettelosi, jolloin tekoäly voi esittää

sinulle työhaastattelussa todennäköisesti esitettävistä kysymyksistä. Sen jälkeen voit pyytää myös vinkit sopiviin vastauksiin.

TULOKSEN HIOMINEN

Toinen tärkeä seikka on vältellä moniselitteisiä sanoja. Jos esimerkiksi pyydät tekoälyä luomaan kuvan "talosta", tulos voi vaihdella modernista omakotitalosta kesämökkiin. Saat tarkemman tuloksen lisäämällä yksityiskohtia, esimerkiksi kirjoittamalla "tee valokuva puunaisesta valkonurkkaisesta puutalosta, jonka etupihalla on pieni puutarha ja joka sijaitsee kylätien varressa sinisen taivaan alla".

"Kirjoita 500 sanan artikkeli siitä, miten pienyritykset voivat toteuttaa kestävyystavoitteitaan vähentämällä muovin käyttöä"

Millaisen kuvan haluaisit? Valokuva vai akvarelli? Mikä vuodenaika ja millainen sää? Anna yksityiskohtia, niin saat parhaan tuloksen.

"Tekoälyn onnistunut ohjaaminen voi antaa merkittävän etumatkan."

Koneen tuottama vai aito? Eroa ei aina ole helppo huomata. Tämä kuva on luotu Midjourney-tekoälysovelluksella. Kuvan henkilöä ei ole olemassa.

Jos et ole tyytyväinen tulokseen, kirjoita promptteja, joissa annat palautetta siitä, miten haluat tulosta tarkennettavan. Haluatko taloon enemmän ikkunoita? Tai kaipaako tekoälyn tuottama teksti lisää pituutta, akateemisuutta tai onko se muokattava niin selkeäksi, että jopa kahdeksanvuotias sen ymmärtää? Kun sanat eivät riitä, voi olla helpompi näyttää esimerkkejä siitä, millaisen tuloksen haluaisit. Voit antaa tekoälylle itse kirjoittamasi tekstin ja ohjata sitä jäljittelemään omaa kirjoitustyyliäsi.

TAITO KASVATTA A ETUMATKAA

Tekoälyn kehityksen seurauksena lähes kolmasosa työvoimasta saa uusia tai muunneltuja työtehtäviä, arvioi tutkimusyritys Kairos Future. Tekoälyn onnistunut ohjaaminen voi antaa merkittävän etumatkan. Kun opettelet antamaan selkeitä ja tavoitteellisia promptteja, voit tehostaa omaa tuottavuuttasi, ja itsellesi jää silloin enemmän aikaa luovempiin ja strategisempiin tehtäviin niin työelämässä kuin vapaa-ajalla.

Neljä askelta promptaukseen

1

ALOITA YKSINKERTAISESTI. Kokeile yksinkertaisia kysymyksiä ja kehoitteita AI-työkaluille, esimerkiksi ChatGPT:lle. Testaa erilaisia kysymyksiä ja katso, miten vastaukset vaihtelevat.

2

OLE SELKEÄ. Selkeä ja täsmällinen kehote tuottaa usein parempia tuloksia. Sen sijaan, että kirjoittaisit vain "Kerro tekoälystä", kokeile esimerkiksi "Selitä, miten tekoälyä käytetään terveydenhuollossa ja anna esimerkkejä sen sovelluksista."

3

KOKEILE. Tekoälymallit oppivat hyvin palautteesta. Jos et saa haluamaasi tulosta, voit säätää prompttia ja antaa enemmän kontekstia.

4

KEHITÄ LUOVUUTTASI. Ota tekoäly luovan työn kumppaniksi. Jos olet yrittäjä, kirjailija tai tarvitset työssäsi luovuutta, tekoäly voi auttaa ajattelemaan moniulotteisemmin ja löytämään uusia ratkaisuja.

Aamuvirkku vai yökyöpeli?

Aikainen herääminen on suosittu keino parantaa tehokkuutta ja saada enemmän aikaa päivän aikana. Tutkija Ilona Merikannon mukaan vuorokausirytmien muuttaminen saattaa kuitenkin olla jopa vaarallista.

TEKSTI OSKAR HAMMARKRANTZ

Nobelin palkinto 2017

Vuoden 2017 lääketieteen Nobelin palkinto myönnettiin Jeffrey Hallille, Michael Rosbashille ja Michael Youngille heidän löytämistään sirkadiaanista rytmia säätelevistä molekyylimekanismeista. He onnistuivat tunnistamaan vuorokausirytmia säätelevän period-geenin.

APPLEN TOIMITUSJOHTAJA Tim Cook herää aamulla kello 04.00, vastaa sähköposteihin ja suuntaa sitten kuntosalille. Michelle Obama nousee kello 04.30 ja aloittaa päivänsä lyhyellä treenillä. Heihin verrattuna Virgin Groupin perustaja Richard Branson herää suhteellisen myöhään lähteäkseen uimaan kello 05.00, ja Elon Muskin herätyskello soi vasta aamukuudelta.

Jos nämä eri tavoin huippumenestyneet

henkilöt nousevat kukonlaulun aikaan, voisiko varhainen aamuherätys olla avain menestykseen myös meille muille?

Asia ei ole aivan näin yksinkertainen. Vuorokausirytmimme on osa meitä, eikä iltavirkusta voi tulla aamuvirkku pelkällä päätöksellä.

GENEETTINEN VUOROKAUSIRYTMİ

– Vuorokausirytmimme, tarkemmin sanottuna sirkadiaaninen rytmi, on suurel-

ta osin perinnöllinen ja synnynnäinen. Alle kaksi prosenttia väestöstä muuttaa rytmiaan täysin elämänsä aikana, selittää Helsingin yliopiston kansanterveystieteen dosentti Ilona Merikanto, joka on tutkinut ihmisen vuorokausirytmia.

Sirkadiaaninen rytmi on kehon sisäänrakennettu kello, joka toimii noin 24 tunnin sykleissä. Se säätelee muun muassa väsymyksen ja virkeyden tilaa, näläntunnetta ja jopa hormonitasojen vaihteluja päivän aikana. Sirkadiaaniseen rytmiin vaikuttavat voimakkaasti valo ja pimeys.

Kaikilla ihmisillä ei kuitenkaan ole sama sisäinen kello ja silloin puhummekin niin kutsutuista kronotyypeistä. Yksinkertaistettusti ihmiset voidaan jakaa kolmeen päätyyppiin: pirteisiin aamuihmiisiin, jotka väsyvät illan tullen, iltaihmisiin, jotka ovat väsyneitä aamulla mutta energisimmillään illalla ja yöllä, ja niihin, joiden energiataso ja virkeys ovat parhaimmillaan päiväsaikaan.

– Ihminen pystyy jonkin verran säätämään sirkadiaanista rytmiaan, mutta se vaihtelee yksilön ja iän mukaan, toteaa Ilona Merikanto.

EROAVAISUUKSIEN KOROSTAMINEN

Johtajuusvalmentaja Robin Sharma kuuluu niihin, joiden mielestä aikaisin heräävät ihmiset menestyvät paremmin. Hänen elämäntapakonseptinsa ja kirjansa "5 AM Club – Ota aamut haltuusi, kohenna elämäsi" perusajatuksena on lyhyesti sanottuna se, että aamuviideltä herääminen voi maksimoida tuottavuuden, elämänlaadun, henkilökohtaisen kehityksen ja antaa päivälle hyvin rakennetun alun.

Ilona Merikanto suhtautuu tähän kuitenkin varauksella.

– Tällaiset kirjat ja teoriat saattavat saada meidät tuntemaan itsemme huonoiksi ihmisiksi. Meidän tulisi sen sijaan paremmin tiedostaa, että olemme erilaisia ja myös unen tarpeemme on yksilöllistä.

Hänen mukaansa liian äkillinen vuorokausirytmien muuttaminen voi olla haitallista.

– Tutkimukset osoittavat, että rytmien muokkaaminen saattaa johtaa uni- ja aineenvaihduntahäiriöihin ja jopa sydän- ja verisuonitauteihin.

ILTAIHMISET OVAT LUOVEMPIA

Merikannon mukaan yhteiskunta suosii tietystä määrin aamuihmiä, ja aikaiset aamut yhdistetään usein kyvykkyyteen ja tehokkuuteen.

– On kuitenkin tutkimuksia, jotka osoittavat, että iltaihmisillä on usein hieman korkeampi koulutustaso ja heitä on enemmän luovissa ammateissa. Ei ole kuitenkaan luotettavaa tilastoa siitä, kumpi tyyppi ansaitsee enemmän. Sen sijaan iltaihmiset näyttävät kuolevan keskimäärin hieman nuorempina.

Ehkä yhteiskunnan tulisi muuttua, sen sijaan että yrittäisimme väkisin muokata itseämme ja sisäistä rytmiamme.

– Pandemian aikana monet työskentelivät kotoa käsin ja tuolloin opimme, että joustavat työajat toimivat hyvin. Niiden, joiden suoritustaso on parempi myöhemmin päivällä, tulisi saada työskennellä silloin, sen sijaan että heidät pakotetaan heräämään aikaisin.

Vuorokausirytmii ei ole kuitenkaan täysin vakio koko elämän ajan. Teini-ikäisillä biologinen kello siirtää uni-valverytmiä luonnostaan myöhäisemmäksi ja aiheuttaa aamuväsymystä. Tämä johtuu siitä, että keho tuottaa melatoniini-unihormonia myöhemmin illalla, mikä vaikeuttaa nukahtamista. Tämän niin kutsutun viivästyneen unirytmien vuoksi teini-ikäiset ovat virkeitä myöhään illalla ja väsyneitä aamulla.

Ikääntyessä tilanne on useimmiten päinvastainen. Ikäihmiset heräävät usein aikaisin, mikä johtuu muun muassa melatoniinin tuotannon vähenemisestä ja kevyemmästä unesta.

– Koska koulu alkaa yleensä aikaisin aamulla, monet teini-ikäiset eivät saa tarpeeksi unta. Kognitiivisia aineita, kuten matemaatiikkaa, pitäisi ehkä opettaa myöhemmin koulupäivän aikana eikä heti aamulla, toteaa Ilona Merikanto.

“Vuorokausirytmii, tarkemmin sanottuna sirkadiaaninen rytmi, on suurelta osin perinnöllinen ja synnynnäinen ominaisuus.”

Ilona Merikanto

TILASTOTIETOA Kronotyypit väestössä

Aamutyypit

Noin 20–30 prosenttia aikuisväestöstä.

Iltavirkut

Noin 17–32 prosenttia aikuisväestöstä.

Päivätyypit

Noin 40–60 prosenttia aikuisväestöstä.

Lähde: Helsingin yliopisto

“Kaikkien ihmisten sisäinen kello ei ole samanlainen.”

Syksy on koronlaskujen aikaa

Globaalin suhdanteen elpyminen on ollut odotettua heikompi. Samaan aikaan laskeva inflaatio, matalammat korot ja kotitalouksien parempi ostovoima antavat tukea taloudelle.

TEKSTI NIKLAS WELLFELT

RAHOITUSMARKKINOIDEN syksyä on leimannut epävarmuus ja osakekurssien suuret liikkeet. Mutta vuodenajan sumupilven takana on havaittavissa osakemarkkinoiden selvää elpymistä. Laajat pörssi-indeksit ovat ajoittain saavuttaneet uusia historiallisia huipulukemia. Pidämme tätä merkinä siitä, että markkinoilla on runsaasti likvidejä varoja, jotka odottavat aktivointia riskinottoon. Huolimatta kasvavasta geopoliittisesta huolesta ja etenkin eurooppalaisten suhdanneindikaattoreiden yleisen vaisusta tilasta ovat odotukset keskuspankkien koronlaskuista osaltaan kasvattaneet riskinottohalukkuutta.

Vaikka johtavat keskuspankit ovat hellittäneet korkojarrua painaa viime vuosien kireä rahapolitiikka kysyntää edelleen. Kestää aikansa, ennen kuin rahapolitiikan toimet vaikuttavat talouteen. Oppikirjojen mukaan kestää vähintään kaksitoista kuukautta ennen kuin korkomuutosten täysi vaikutus on näkyvässä.

VASTATUULTA EUROOPASSA

Pidämme kiinni perusskenaariostamme globaalien suhdanteiden asteittaisesta

elpymisestä laskevan inflaation, alhaisempien korkojen ja kotitalouksien kasvavan ostovoiman tuella. Mutta epävarmuus talouden kehityksen suunnasta on kasvanut. On tärkeää, että markkinat saavat selvempiä merkkejä siitä, että elinkeinoelämän aktiviteetti on vauhdittumassa lähikuukausina.

Suhdanneluvut ovat kehittyneet huomattavasti odotettua heikommin. Tämä koskee pääasiassa Eurooppaa, ja erityisesti Saksaa. Etenkin teollisuus on vastatuulella, palvelusektorin ollessa vireämpi. Ennakoivat indikaattorit eivät myöskään viittaa nopeaan käänteeseen, etenkin valmistavassa teollisuudessa. Vaisu suhdannekuva lisää analyytikoiden tuottoennusteiden riskiä.

Kotitalouksien ilonaiheita ovat nousevat reaaliensiot ja suuremmat käytettävissä olevat tulot.

”Tällä hetkellä riskit ovat mielestämme suuremmat tällä puolella Atlanttia.”

Yritysten osavuositarkastukset mittaavat syksyllä suhdanteen tilaa.

Yhdysvalloista saatavat tiedot viittaavat siihen, että talous on yleisesti ottaen tasaantunut korkealle tasolle. Yhdysvaltojen pörssien suhteellisen korkeat arvostukset kertovat, että tuottojen odotetaan kasvavan vastaisuudessa, mikä aiheuttaa heilahtelua kun suhdanneluvut eivät liiku oikeaan suuntaan. Mutta kovan laskun riski on vähentynyt viime aikoina, varsinkin Yhdysvaltojen vahvat työllisyysluvut ovat osaltaan vähentäneet äkkijarrutuksen pelkoa.

Pörssiyritysten tulevan tuloskauden kynnyksellä tulee Yhdysvaltojen korkeahkoja arvostuksia verrata eurooppalaisen suhdanteen synkkään tilanteeseen. Tällä hetkellä riskit ovat mielestämme suuremmat tällä puolella Atlanttia. Nähtäväksi jää onko näin.

LUOTTAMUS RUOTSIN KESKUSPANKKIIN KASVANUT

Ruotsissa keskuspankin johtokunta näkee riskikuvan muuttuneen selvästi ja on

ilmaissut tyytymättömyytensä koska talouden elpyminen ei vielä ole päässyt vauhtiin. Kun riski huonommista inflaatio- ja suhdanneluvuista kasvaa on keskuspankin tavoitteena antaa kotitalouksille ja yrityksille lisäpuhtia tiellä kohti elpymistä.

Ruotsin kruunu on vahvistunut jonkin verran syksyn aikana, vaikka vaihtokurssi on edelleen erittäin alhainen. Mutta perusteet kruunun vahvistumisen jatkumiselle ovat hyvät. Suurempi luottamus Ruotsin keskuspankkiin, jossa paremmin talouden perustekijöitä vastaava rahapolitiikka yhdistyy selkeään viestintään, lienee selvästi myönteistä. Lisäksi kruunu vahvistuu perinteisellä tavalla globaalien suhdanteiden vahvistuessa. Koronlaskut pienentävät myös talouden kovan laskun ja kiinteistösektorin ongelmien riskiä, jotka negatiivisina tekijöinä ovat ajoittain painaneet kruunun kurssia.

Aasiassa Kiina on aloittanut suurimmat rahoitus- ja rahapoliittiset tukitoi-

”Markkinat katsovat eteenpäin ja odotamme suhdanteen olevan huomattavasti parempi vuonna 2025.”

met sitten pandemian vauhdittaakseen talouden hidasta elpymistä. Ohjauskorkoja on laskettu ja pankeilta vaadittu kassareservin eli käteisvarojen määrää on laskettu. Mutta ehkä tärkeintä; keskusteluja on käyty ahtaalla olevien pankkien pääomittamisesta ongelmaluottojen käsittelemiseksi ja antolainauksen vauhdittamiseksi. Tavoitteena on tukea heikkoa taloutta ja ongelmien kanssa painivaa kiinteistösektoria. Olisi yllättävää, ellei Kiinan talouskasvu saisi lisää vauhtia näiden toimenpiteiden ansiosta.

ODOTETTAVISSA LISÄÄ HEILAHTELUA

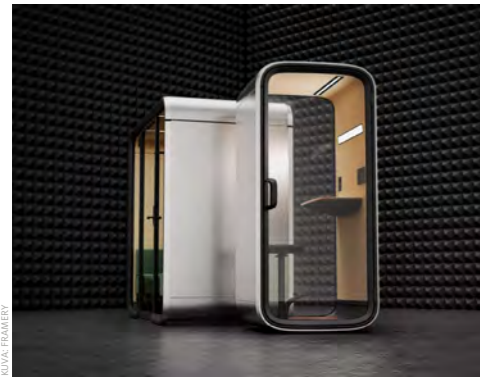
Lopuksi: markkinat katsovat eteenpäin ja odotamme suhdanteen olevan huomattavasti parempi vuonna 2025. Hiipuva inflaatio nostaa reaaliensioita. Hitaampi hintojen nousuvauhti mahdollistaa samaan aikaan keskuspankkien rahapolitiikan keventämisen, mikä nostaa kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja ja tukee yritysten investointihalukkuutta. Yksityinen kulutus ja kasvavat investoinnit lienevät talouskasvun selviä ajureita lähivuosina.

Tämä tasoittaisi tietä suotuisalle investointiympäristölle myös jatkossa. Mutta ensin riskisijoitusten, mm. osakkeiden ja luottojen, tulee luovia läpi kauden, joka sisältää heikohkoja osavuositarkastuksia ja alaspäin korjattuja tuottoennusteita. Heilahteluihin – ja koronlaskuihin – kannattaa varautua.

1.11.2024

NIKLAS WELLFELT
Ålandsbanken
Rahastoyhtiön päästrategi

DESIGN

KESTÄVÄT KOKOUKSET HILJAISSA TILASSA

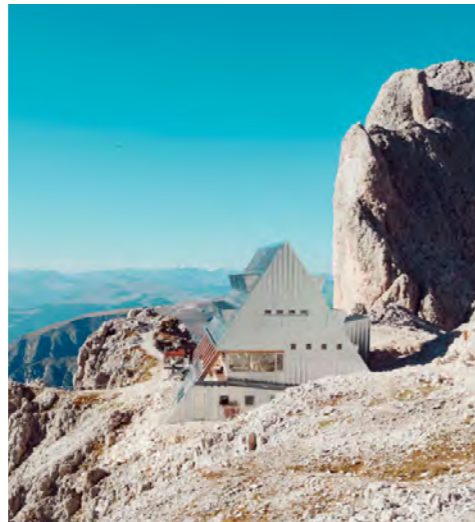
SUOMALAINEN FRAMERY on saanut kansainvälisen *Wallpaper*-designlehden *Best Sustainable Step Forward for the Office 2024* -tunnustuksen. Tuomaristo toteaa, että yrityksen äänieristetty Framery Four -moduuli "muuntaa toimistotilan minimaalisella materiaali- ja energiankulutuksella, luoden jopa neljälle henkilölle sopivan ilmastoidun ja hiljaisen kokoustilan."

"Best Sustainable Step Forward for the Office 2024"

ARKKITEHTUURI

NÄKÖALAHUONE

NYT VOIT YÖPYÄ 2 734 metrin korkeudessa Rosengartenin vuoristossa Italian Dolomiitilla. Näkymät Unescon maailmanperintökohteeseen kuuluvan jyrkänteen reunalta ovat huikat. Alun perin kiipeilijöiden ja vaeltajien majapaikaksi rakennettu Santnerpass Hütte on nyt uudistettu, ja sinne pääsee vain jalan. Puusta ja galvanoidusta pellistä tehty julkisivu kestää alueen äärimmäisiä sääolosuhteita. Arkkitehtitoimisto Senoner Tammerle on palkittu rakennuksen perinteitä ja modernia muotokieltä yhdistelevästä suunnittelusta, joka heijastaa ympäröivää luontoa.

FOSSILITON TULEVAISUUS

ESIMERKILLINEN URUGUAY

TALOUSKASVU JA kasvavat kasvihuonekaasupäästöt ovat kulkeneet pitkään käsi kädessä. Uruguay on kuitenkin onnistunut irrottamaan talouskasvunsa päästöistä panostamalla laajasti tuuli-, aurinko- ja vesivoimaan sekä bioenergiaan. Nykyisin 90 prosenttia maan käyttämästä energiasta on peräisin uusiutuvista energialähteistä. Kolmen miljoonan asukkaan Uruguay on myös ollut edelläkävijä muovijätteen vähentämisessä luonnossa.

Källa: UN Environment Programme

PODCAST

VAIKUTTAVA VIERASLISTA

MITEN SAADA ELINKEINOELÄMÄN vaikutusvaltaisimmat henkilöt podcastiin vieraiksi? Silloin auttaa, jos nimesi on Nicolai Tangen ja olet toimitusjohtajana Norjan valtiollisessa sijoitusrahastossa, jonka arvo on noin 18 000 miljardia Norjan kruunua. In Good Company on podcast, jonka vieraina ovat olleet esimerkiksi Bill Gates ja Nvidia:n Jensen Huang.

LINTUBONGAUS ÄLYKIIKARI

SWAROVSKIN OPTIK Ax Visio on mullistava älykiikari lintujen tunnistamiseen. Kiikari tunnistaa yli 9 000 lintulajia ja nisäkästä, kuvaa ja jakaa vinkit langattomasti lähellä oleville bongareille, jotka voivat kohdistaa kiikarinsa löytämäsi mielenkiintoiseen lintuun. Kiikarin design on Marc Newsonin käsialaa.

KESTÄVYYS

KIERRÄTYS KESKIÖSSÄ

SUOMI ON YKSI johtavista maista kestävän suunnittelun ja kierrätyksen alalla. Tämä kävi ilmi tämän vuoden Helsinki Design Weekin aikana. Aalto-yliopiston "Designs for a Cooler Planet" -festivaalilla designin painopiste oli materiaalien ikääntymisessä. Vieraat saivat myös tutustua innovatiivisiin materiaaleihin, kuten täysin biopohjaiseen ja muovittomaan vaahtoon, joka voi korvata perinteisen kup-

lamuovin. Entä miltä kuulostaisi fluoresoiva puukangas?

Arkkitehtuurimuseon ja Designmuseon yhteisnäyttely *Fix: huolla ja korjaa* tutkii ajan vaikutusta arkkitehtuuriin, muotoiluun ja arjen esineisiin. Näyttely kutsuu kävijät pohtimaan suhdettaan kulumiseen, vaurioihin ja uudistamiseen. Näyttely on esillä tammikuuhun saakka.

Iines Jakovlev tutkii biomimeettisen suunnittelun ulottuvuuksia ja selvittää samalla paikallisten luonnon- ja tienvarsikasvien käyttömahdollisuuksia uusina kuituina.

RAVINTOLA

RUOKAIDYLLI

TIME MAGAZINE on listannut 100 ainutlaatuista matkakohdetta ympäri maailman. Ruotsista listalle pääsi keittiömestari Daniel Berlinin ravintola Vyn, joka palkittiin kahdella Michelin-tähdellä heti avaamisensa jälkeen. Time-lehden teki vaikutuksen Simrishamnissa sijaitsevan ravintolan rauhallinen ympäristö ja menulle ominainen vastuullinen "pelosta lautaselle" -filosofia.

VAIHTOEHTOISET MATKAT

UUDISTAVA MATKAILU

YHÄ USEAMMAT MAAT panostavat regeneratiiviseen eli uudistavaan matkailuun, jossa vierailija tekee aktiivisesti jotain matkakohteen parantamiseksi. Vierailijat edistävät yhdessä paikallisten kanssa kestävää kehitystä, joka on hyödyksi sekä paikalliselle yhteisölle että luonnolle. Esimerkkinä tästä on Havajilla toimiva Malama-projekti, jossa hotellit tekevät yhteistyötä paikallisten voittoja tavoittelemattomien järjestöjen kanssa ja kutsuvat vieraita osallistumaan aktiviteetteihin, kuten rantojen siivoukseen ja puiden istutukseen.

Parhaillaan käynnissä on EU-rahoitteinen REGGAE-projekti, jonka tavoitteena on kehittää uudistavaa luontomatkailua Ruotsin Västerbotenissa ja Pohjanmaalla Suomessa.

AUDIO

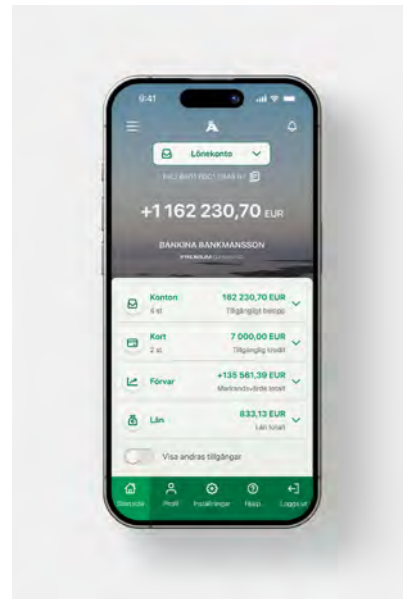
KASSETTINAUHAN PALUU

VINYYLILEVYN PALUUN jälkeen on C-kasettien vuoro. Artisteista esimerkiksi Taylor Swift ja Ariana Grande julkaisevat musiikkiaan tässä uusvanhassa muodossa. Äänentoistolaitteita valmistavan We Are Rewindin kannettava nauhuri muistuttaa klassisia 1980-luvun Sony Walkmanejä, mutta se on varustettu modernilla Bluetooth-tekniikalla ja ladattavalla akulla.

UUSI ULKONÄKÖ, SAMA MOBIILI- PANKKI

JOS OLET KÄYTTÄNYT Mobiilipankkia hiljattain, olet varmaankin huomannut sisäänkirjautumissivun muuttuneen. Olemme myös päivittäneet aloitus-sivua, jolle päädyt kirjaututtuasi sisään. Toivomme, että pidät uudistuneesta ulkonäöstä – pikkuhiljaa koko sovellus saa saman ulkonäön.

TURVALLISUUS

TURVALLISEMPIA VERKKO-OSTOKSIA ETA-ALUEEN ULKOPUOLELTA

TEETKÖ VERKKO-OSTOKSIA ETA-maiden ulkopuolelta? Jokainen verkko-ostos EU:n, Norjan, Islannin ja Liechtensteinin ulkopuolella tulee nykyisin aktivoida Mobiilipankissa. Tämän turvallisuutta lisäävän toiminnon

tarkoituksena on vähentää korttipetosten riskiä verkossa. Voit myös hyväksyä valikoituille maille verkko-ostokset pysyvästi, tai kunnes itse muutat asetuksia. Asetukset löydät Mobiilipankin korttisivuilta.

SÄÄSTÄ AIKAASI KIRJAUTUMALLA CONCIERGE SERVICE -PALVELUSIVUSTOLLE

TIEDÄMME, ETTÄ AIKASI ON ARVOKASTA – sen takia saat Premium- ja Private Banking – asiakkaanamme käyttösi Concierge Service -palvelun. Kirjautu sivustolle Mobiilipankin kautta (Etusi > Concierge Service), niin saat apua kaikkeen konserttilippujen varaamisesta kultahäiden järjestämiseen koko suvun kesken. Maksat ainoastaan tilaamistasi tuotteista tai palveluista.

CLICK TO PAY – UUSI MAKSUTAPA MASTERCARDILTA

MASTERCARDIN CLICK TO PAY ON UUSIN vaihtoehto verkkomaksuihin. Lisää korttisi palveluun Mobiilipankin kautta ja maksa verkko-ostoksesi näppärästi. Maksutapa perustuu edistykselliseen teknologiaan, eikä henkilökohtaisia tietojasi tallenneta, kun

maksat. Vahvistat maksun samalla tavalla kuin muutkin verkko-ostokset; Ålandsbanken e-ID:llä. Verkkokaupat, joissa voit maksaa Click to Payllä, tunnistat logotyypistä. Ethän koskaan tallenna korttitietojasi laitteille, joita käyttää useampi henkilö.

Uusi rahasto

ÅLANDSBANKEN POHJOISMAAT OSINKO

Ålandsbanken Pohjoismaat Osinko -rahasto on ainutlaatuinen osakerahasto, joka sijoittaa pohjoismaisiin laatu-yhtiöihin.

Ålandsbanken Rahastoyhtiö on perustanut uuden rahaston - Ålandsbanken Pohjoismaat Osinko. Rahasto on ainutlaatuinen, aktiivisesti hallinnoitu osakerahasto, joka sijoittaa pohjoismaisiin laatu-yhtiöihin, jolla on kohtuullinen arvostus ja hyvä, vakaa osinkotuotto.

– Rahasto on joustava ja soveltuu asiakkaille, jotka arvostavat vakaata tuottoa. Asiakkaat voivat valita käteismaksun ja tuoton uudelleensijoittamisen välillä, kertoo vastaava salkunhoitaja Lars Söderfjell. Salkkuun kuuluu noin 20–25 omistusta,

laajalla painotuksella toimialoihin, joilla pohjoismaisilla yhtiöillä on omat vahvuutensa. – Olemme havainneet asiakkaidemme keskuudessa kasvavaa kysyntää sijoituksiin pohjoismaisissa laatu-yhtiöissä, sanoo salkunhoitaja Hanna Lindbo.

Rahasto perustuu Ålandsbanken Topplista Pohjoismaat -salkkuun, joka perustamisaikastaan alkaen 2012 on tuottanut hyvin. Ålandsbanken Pohjoismaat Osake seuraa Ålandsbankenin yleisiä vastuullisen sijoittamisen sääntöjä ja ohjeita.

Ota yhteyttä

Ålandsbanken Abp

PÄÄKONTTORI

Nygatan 2, Maarianhamina,
Ahvenanmaa
Puhelin +358 204 29 011 (vaihde)
www.alandsbanken.fi

LIIKETOIMINTA-ALUE SUOMI

Johtaja Anne-Maria Salenius
Puhelin 020 429 3401
anne-maria.salenius@alandsbanken.fi

PRIVATE BANKING

Johtaja Pasi Poikkeus
020 429 3472
pasi.poikkeus@alandsbanken.fi

PREMIUM BANKING

Johtaja Maarit Vesala
020 429 3601
maarit.vesala@alandsbanken.fi

HELSINKI

Bulevardi 7

TAMPERE

Hämeenkatu 4, 6. Kerros

TURKU

Hansakortteli, Eerikinkatu 17

PARAINEN

Kauppiaskatu 24

VAASA

Hovioikeudenpuistikko 11

OULU

Kirkkokatu 19

Lue lisää:
alandsbanken.fi

Meren syvyyksissä kuin kotonaan

Hän on viettänyt suuren osan työelämästään Itämeren pinnalla ja pinnan alla. Vapaa-aikansa Roope Flinkman viettää mieluiten luonnossa, ja rentoutuu rakentamalla pienoismalleja.

JUHA "ROOPE" FLINKMAN
Ikä: 65

Asuinpaikka: Espoo/Karkku
Tausta: Meribiologi ja tieteellinen sukeltaja. Tutkinut kaloja ja planktonia Merentutkimuslaitoksessa. Suomen ympäristökeskuksen Merentutkimuskeskuksen kehittämispäällikkö viimeiset 15 vuotta. Perustanut Suomenlahden sotahylkyjä tutkivan tutkimussukellusryhmä Badewannen Jouni Polkon kanssa.
Ajankohtaista: Kirja *The Fog of War – The First World War in the Gulf of Finland*, joka kertoo Itämeren alueen tapahtumista ensimmäisen maailmansodan aikana.

"Olimme Jounin kanssa ensimmäiset ihmiset, jotka näkivät hylyn sen jälkeen, kun se upposi 1915."

Mikä on merkittävin/ikimuistoin sukelluskokemuksesi?

Varmaankin ensimmäinen sukellus SM U 26 sukellusveneen hyllylle. Olimme Jounin kanssa ensimmäiset ihmiset, jotka hylyn näkivät sen jälkeen, kun se upposi 1915.

Mikä tekee hylkysukelluksesta niin erityisen?

Se on aina erityinen aikamatka. Kun maan päällä tapahtuu onnettomuus – tai taistelu – sen jäljet siivotaan nopeasti pois. Meren pohjaan vajonneet hylät sen sijaan jäävät niille sijoilleen juuri sellaisena, kun uppoamishetkellä olivat. Itämeremme lisäksi säilöo nämä hylät käsittämättömän hyvin.

Millainen on suhteisi Itämereen?

Olen sen rannalla syntynyt ja kasvanut. Siitä tuli työni, ja merkittävä osa vapaa-aikaanikin on sen pinnalla ja pinnan alla kulunut. Elämäni on siihen kietoutunut niin monella tavalla, että pakkohan sitä on rakastaa. Se on Pohjoinen Meri, jossa taivas pesee hiuksensa.

Missä olet todella hyvä?

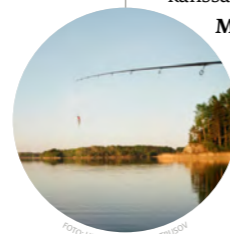
Ehkä nimi on enne? Olen hyvä järjestämään asioita, "fasilitoimaan" nykykielellä. Ymmärrän suht helposti suuria asiakokonaisuuksia, ja kykenen omaksumaan "isön kuvan".

Mikä on huonoin ominaisuutesi?

Kun opin jonkun asian tarpeeksi hyvin, se lakkaa helposti kiinnostamasta. Mieluummin osaan monia asioita riittävän hyvin, elämä on siten kiinnostavampaa.

Mikä on elämänasenteesi?

Eiköhän se positiivinen ole. Vanhemmiten kun ymmärrystä on karttunut enemmän, olen oppinut olemaan hiukan varovaisempi joissain asioissa. Mutta kyllä tässä aina positiivisen kautta mennään.

Mitä halusit olla pienenä?

Hävittäjälentäjä. Teininä kävi ilmi, ettei se ammatinvalinta olisi mahdollinen, joten valitsin toiseksi parhaimman.

Kuka on suurin esikuvasi?

Eiköhän se lopulta ole Jaques Cousteau. Hän on tehnyt enemmän merten tilan nostamiseksi suuren yleisön tietoisuuteen kuin me tutkijat.

Minkä neuvon antaisit 20-vuotiaalle itsellesi?

Anna mennä vaan, hyvä tästä tulee – "Weiter weiter Junge, Immer weiter!"

Kuinka tärkeää sinulle on elää ympäristön kannalta kestävällä tavalla?

Se on minulle tärkeää, ja toteutan sitä käytännön tasolla elämässä. Suurin osa perheemme syömästä lihasta on riistaa, kalastan ja keräämme sienia ja marjoja. Koitamme muokata asumistamme mahdollisimman kestäväksi ja välttää turhia ajoja. Käytännön pikku asioista koko homma koostuu lopulta.

Mitä sanoja tai ilmaisuja käytät liikaa?

Kiroilen kuin merimies... Liikaa ja monilla kielillä.

Oletko tehnyt jotain ensimmäistä kertaa viime aikoina?

Ajanut sähköavusteisella läskipyörälläni Jyränvuoren metsäautoteitä! Se on uusi edesottamus, ja pahuksen hauskaa hommaa!

Milloin ja missä olet onnellisimmillasi?

Usein maaseutuasunnollamme Karkussa. Mutta myös missä tahansa oikeiden ihmisten kanssa. Metsässä, merellä, tuntureilla.

Miten rentoudut?

Monin eri tavoin. Metsästä, kalastan, ammun toimintalajeja. Erityisen tärkeää on pienoismallien rakentelu. Siinä hommassa jää vain pieni, hallittava tekninen ongelma, kaikki muu stressi katoaa pois. 🌿

Suomen Paras Private Banking – neljättä vuotta peräkkäin

Tarjoamme sinulle myös jatkossa Suomen parasta varainhoitoa, henkilökohtaista palvelua ja vastuullisia sijoitustuotteita.

Tervetuloa pankkiin, joka välittää sinusta ja ympäristöstä.

Ålandsbanken
Private Banking
2024
Finland

KANTAR | PROSPERA

PRIVATE BANKING

ÅLANDSBANKEN

ÖSTERSJÖPROJEKTET
BALTICSEAPROJECT
ITÄMERIPROJEKTI

Pelastaako sinun ideasi Itämeren?

Etsimme sinua, jolla on idea Itämeren voinnin parantamiseksi. Ålandsbankenin Itämeriprojektin hakuaika käynnistyy **1.1.2025** ja jaamme jopa **550 000 euroa** innovaatioille ja ideoille Itämeren tilan edistämiseksi. Tähän mennessä olemme lahjoittaneet noin **5 miljoonaa euroa** ympäristön hyväksi.

Lue lisää ja lähetä hakemuksesi osoitteessa
itameriprojekti.fi

Kuljemme omaa tietämme

ÅLANDSBANKEN